PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 90 lir

Leto XXVIII. Št. 118 (8211)

TRST, petek, 19. maja 1972

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 pa v tiskarni «Slovenija» v gozdu pod Vojskem pri Idriji. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TAJNIK PSI NA ZASEDANJU STRANKINEGA VODSTVA

MANCINI: VOLILNI IZIDI 7. MAJA PORAZILI CENTRISTIČNO FORMULO

Zaključena seja vodstva PSDI v ozračju ostrih polemik med večino in manjšino - Forlani se je sestal z Malagodijem in La Malfo

RIM, 18. — Danes se je sestalo vostvo PSI, kateremu je tajnik Mancini poročal o političnem položaju po 7. maju. Zasedanje PSDI se je zaključilo z odobritvijo političnega dokumenta, tajnik KD Forlani pa je nadaljeval pogovore s tajniki strank tako imenovanega «demokratičnega loka».

V svojem poročilu na zasedanju socialističnega vodstva je Mancini proučil potek volilne kampanje, pomen volilnih izidov ter položaj, ki je nastal po volitvah 7. maja.

O teh vprašanjih bo moral razpravljati tudi centralni komite, ki bo v kratkem sklican. Glede volilne kampanje je Mancini dejal, da je bila še posebno trda ter da je vanjo posegla enobarvna vlada z vso težo svojih organov in državne oblasti. Krščanska demokracija se je izognila preučitvi konkretnih vprašanj države ter je skušala ustvariti vzdušje napetosti, da bi poudarila potrebo po lastni močni prisotnosti v vladi. KD je skušala zvrniti na socialiste odgovornost za vse težavne položaje, od gospodarstva do javnega reda. Temu napadu so se pridružile tudi manjše stranke, namesto da bi poiskale lastno avtonomno vlogo, ter so bile prve žrtve volilnega spopada. Liberalci so doživeli hud poraz, socialdemokrati so nazadovali, republikanci pa niso uresničili svojih želja po močnem porastu glasov in sedežev v novem parlamentu.

KD je uspelo, da je ohranila svojo moč, vendar s posledico, da se je italijanski položaj premaknil na desno. KPI je dobro prestala hudo volilno preizkušnjo, vendar je bil pozitivni rezultat, ki ga je dosegla, bolj posledica posebnih pogojev, v katerih je potekala volilna kampanja, kot pa sad politične linije, ki je izšla iz komunističnega kongresa. Neuspeh PSIUP je povzročil razpršitev stotin tisočev levičarskih glasov, tako kot prisotnost drugih manjših list, ki so podarile KD in desnici večji del svojih sedežev.

Glede rezultata, ki so ga na volitvah zabeležili socialisti, je Mancini dejal, da je dober rezultat. PSI je doživela uspeh predvsem na Severu in v srednji Italiji, medtem ko je na Jugu, predvsem v mestih, rahlo nazadovala. Iz političnega vidika se je PSI borila proti centrizmu, za poraz centrizma, ta rezultat pa je bil dosežen. Politično centrizem ne obstaja, ker sta poraz liberalcev in nazadovanje socialdemokratov odvzela vsakršen pomen centristični formuli, za katero ne bi obstajalo nič drugega, kot moč, volja in interesi Krščanske demokracije. Številčno pa je centrizem še vedno mogoč v parlamentu, čeprav z dokaj skrčeno večino. To pa bo omogočilo okrepitev centrističnih teženj, ki obstajajo v KD.

Mancini je omenil svoje pogovore z La Malfo in s Forlanijem ter dejal, da je iz prvih stikov razviden namen KD, da ne spremeni linije, ki ji je sledila med volilno kampanjo, s popolnoma neupravičenim poudarjanjem — glede na volilne izide — vloge, ki naj bi jo liberalna stranka morala odigrati v sedanjem političnem položaju.

Socialisti so za vlado demokratične stabilnosti, močno angažirano na socialnem področju. Nočejo vlade «izjemnega stanja», kot bi želel La Malfa, ker je treba italijanski položaj poudariti, ne pa še bolj dramatizirati z vladnimi formulami, ki se navezujejo na probleme, ki ne obstajajo ali ki bi jih bilo mogoče z lahkoto rešiti, če bi zares obstajala politična volja, da bi izboljšali družbene pogoje države ter z dejanji utrdili demokratične strukture.

Po Mancinijevem poročilu je bila na vrsti razprava, ki se bo nadaljevala tudi jutri.

Vodstvo PSDI je po dolgi razpravi, ki je bila posvečena bolj notranjim polemikam med večino in manjšino, kot pa političnemu položaju, odobrilo politični dokument, ki ga je predložil tajnik Tanassi. V dokumentu, za katerega je glasovalo 20 članov vodstva, medtem ko se jih je 12 vzdržalo, je med drugim rečeno, da so se volitve zaključile, ne da bi se uresničil cilj komunistov in fašistov, da bi ošibili demokratične sile ter onemogočili sestavo vlade, v kateri naj bi bile demokratične stranke. Linija PSDI ostaja nespremenjena: odkrito zavračanje totalitarne desnice ter iščalna in politična pregrada med zaželjeno vlado demokratične koalicije in komunistično stranko. Taka vlada, ki mora biti sad sporazumov in nujnih izbir, je lahko samo vlada leve sredine, ki bi se povrnila k svojemu originalnemu izvoru. Vlada mora biti absolutno avtonomna in samozadostna tako do skrajne desnice kot do skrajne levice. Zajamčiti mora demokratični red, mirno reševanje družbenih konfliktov, trdnost demokratičnih ustanov in varnost v državi. Vlada mora omogočiti nov zagon gospodarstva ter uresničitev reform po realističnem načrtu; aktivno mora prispevati k politiki evropske politične in gospodarske integracije ter k pobudam za pomiritev in za utrditev miru med narodi v okviru obvez, ki jih predvideva atlantsko zavezništvo. Socialdemokrati pozivajo PSI, naj si ne prevzame hude in nepopravljive odgovornosti, da bi povzročila dokončen neuspeh levosredinske politike. PSDI je pripravljena sodelovati s KD ter zavrača vsak poskus, da bi odlašali z razčiščenjem ter obnavljali enobarvno vlado.

Kot rečeno, so se predstavniki manjšine glasovanja vzdržali. V glasovalni izjavi je predstavnik manjšinske struje Longo obtožil tajnika Tanassija, da v svojem poročilu ni dovolj poudaril vzrokov, ki so privedli do volilnega neuspeha stranke. Longo je tudi poudaril potrebo, da bi v primeru, da bi obnovitev levega centra ne bila mogoča, «poiskali druge poti», kar v bistvu pomeni, da bi morali sestaviti vlado z liberalci. Predstavnik manjšine je končno zahteval čimprejšnje sklicanje strankinega kongresa.

Tajnik KD Forlani je medtem nadaljeval politična posvetovanja o perspektivah za sestavo nove vlade ter se najprej sestal s tajnikom PLI Malagodijem, nato pa še z republikanskim tajnikom La Malfo.

Danes v Bundesratu glasovanje o pogodbah z Moskvo in Varšavo

BONN, 18. — V tukajšnjih političnih krogih menijo, da bo Bundesrat (senat) na jutrišnji seji skoraj gotovo potrdil pogodbi z Moskvo in Varšavo, ki jih je pred dvema dnevoma že odobril zahodnonemški parlament. Zunanji minister Scheel je danes na tiskovni konferenci govoril o prihodnjih etapah popuščanja napetosti med Vzhodom in Zahodom. Omenil je, da bodo 26. maja podpisali sporazum o prometu med obema Nemčijama, ki je bil dosežen 26. aprila, 30. in 31. maja pa bo svet atlantske zveze v Bonnu sprejel sklep za začetek priprav za sklicanje evropske konference. Po mnenju Scheela se bodo pripravljalni pogovori s Sovjetsko zvezo baje začeli že letos oktobra v Helsinkih.

PRED MIXONOVIM POTOVANJEM V SZ

Pričakovanja Američanov in priprave v Moskvi

Ameriškega predsednika bo spremljalo 182 časnikarjev

NEW YORK, 18. — Čez dobrih 24 ur bo ameriški predsednik Nixon odpotoval na uradni obisk v Sovjetsko zvezo. Na poti v Moskvo se bo najprej ustavil v Salzburgu v Avstriji. Ameriški tisk in diplomatski opazovalci v Washingtonu izražajo pridržan optimizem o rezultatih bodočega Nixonovega srečanja s sovjetskimi voditelji. Menijo pa, da tako Bela hiša kot Kremelj pričakujeta, da bo to srečanje prineslo novo obdobje odnosov med obema supersilama.

Isti krogi poudarjajo, da je v interesu tako ZDA kot Sovjetske zveze, da končno dosežeta vrsto sporazumov o najvažnejših vprašanjih, ki že pol stoletja razdvajajo obe državi. Razumljivo je sicer, da bo vprašanje Vietnama, kjer so ZDA zaostrile svoj napad na Severni Vietnam, resno otežkočilo Nixonova prizadevanja v Moskvi. Zato politični krogi v Washingtonu ugotavljajo, da ni mogoče pričakovati, da bi Nixon dosegel v Moskvi kompromis o Vietnamu, kjer je sedaj v teku velika in zmagovita ofenziva osvobodilnih sil. Stopnjevanje vojne jugovzhodni Aziji je izredno zaostrilo odnose med obema supersilama, čeprav se v Moskvi pripravljajo, da bodo na najbolj slovesen način sprejeli ameriškega predsednika.

V Moskvi so v teku mrzlične priprave tako za sprejem šefa Bele hiše kot njegovih sodelavcev in 182 časnikarjev, ki bodo prispeli z Nixonom v SZ. Časnikarje bodo v Moskvi nastanili v velikem hotelu «Inturist», kjer so jim uredili tudi tiskovni center. Ameriški in drugi tuji časnikarji bodo imeli tu na razpolago najbolj sodobne avtomatske telefonske in teleprinterske zveze.

V Moskvi so sporočili, da bosta Nixon in njegova soproga med bivanjem v sovjetski prestolnici stanovala v Kremlju, v prostorih, kjer so že stanovali De Gaule, Pompidou, kanadski predsednik in drugi državniki.

DANES

Italijansko povolilno politično življenje je stopilo v delikatno fazo, ko se morajo stranke uradno izreči o pomenu volilnih izidov in o perspektivah za sestavo nove vlade. Včeraj so to storili socialdemokratje, ki so se v dokumentu, izglasovanem na seji vodstva, izrekli za obnovitev levosredinske koalicije. Manjšina v stranki pa ne izključuje možnosti, da bi sestavili vlado z liberalci.

Včeraj se je začelo tudi zasedanje vodstva PSI, na katerem je tajnik Mancini v uvodnem poročilu predvsem poudaril, da so volitve 7. maja porazile poskus centrizma, kot dokazujeta poraz liberalcev in nazadovanje socialdemokratov. Tudi socialisti bi morali danes odobriti politični dokument o sestavi nove vlade

Na vabilo CK KP in vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze bo jugoslovanski predsednik Tito v prvi polovici junija uradno obiskal Sovjetsko zvezo. Vest so včeraj sporočili v Beogradu. Predstavnik zunanjega ministrstva je na tiskovni konferenci izjavil, da bo Titovo potovanje v Moskvo izraz odnosov med obema državama, ki temeljijo na podpisanih deklaracijah, ki so bile potrjene med zadnjim uradnim obiskom Brežnjeva v Jugoslaviji.

Deželni odbornik Dulci je včeraj na tiskovni konferenci v okviru sejma Alpe-Adria v Ljubljani podčrtal izredni pomen trgovinskih odnosov, osebne in druge izmenjave med trojnim področjem: južno Avstrijo, Slovenijo in Furlanijo - Julijsko krajino. Član slovenske vlade Trebušon je na sprejemu dejal novinarjem, da je treba okrepiti medsebojno gospodarsko sodelovanje in da je treba odstraniti vse zapreke upravnega in drugega značaja.

LETALSKI TERORIZEM NAD SEV. VIETNAMOM

Bombniki napadajo civilno prebivalstvo

Ofenziva osvobodilnih sil v Južnem Vietnamu se nadaljuje z nezmanjšano ostrino

HANOJ, 18. — Ameriško letalstvo je danes okrog poldne (po krajevnem času) ponovno bombardiralo Hanoj in Haiphong. Zjutraj pa so ameriška letala napadla nekatere druge kraje Severnega Vietnama. Kot se je zvedelo, je severnovietnamska protiletalska zaščita sestrelila pet ameriških letal nad Hanojem in Haiphongom. Severnovietnamska časopisna agencija sporoča, da so Američani doslej zgubili v Vietnamu skupno 3.579 letal.

V Hanoju so uradno sporočili, da ameriška letala zverinsko napadajo predvsem obljudene kraje in so v zadnjih dneh povzročila veliko žrtev med civilnim prebivalstvom. Prav tako bombardirajo obrežna naselja ameriške vojne ladje. Poleg tega so ti divji napadi precej poškodovali tudi nekatere jezove ob Rdeči reki. Uradno sporočilo zunanjega ministrstva v Hanoju označuje te napade za kriminalna vojna dejanja Nixonove uprave, ki pomenijo hkrati nesramen izziv vsega naprednega človeštva.

Hkrati je severnovietnamsko ministrstvo obsodilo poskuse britanske konservativne vlade, da bi sklicali novo konferenco o Indokini. Te poskuse ocenjujejo v Hanoju za diabolične naklepe ameriškega imperializma. V Hanoju pravijo, da tudi OZN nima pravice posredovati v vietnamski zadevi v nobeni obliki. Vprašanje Vietnama, ugotavlja sporočilo zunanjega ministrstva, je vprašanje vietnamskega naroda in ameriškega imperializma. Rešiti ga je treba samo med Vietnamom in ZDA na pariški konferenci, na osnovi spoštovanja neodvisnosti, suverenosti, enotnosti in ozemeljske nedotakljivosti Vietnama ter pravice južnovietnamskega prebivalstva, da samo odloča o svoji usodi.

V zadnjih 48 urah je ameriško letalstvo opravilo nad Severnim Vietnamom 390 napadalnih poletov. Ameriško poveljstvo v Sajgonu je priznalo, da je bilo v dneh 11. in 12. maja med napadi na Hanoj sestreljenih osem ameriških bojnih letal.

V Južnem Vietnamu sile osvobodilne fronte nadaljujejo z ofenzivo na vseh frontah. V zadnjih dveh dneh so izvedle številne napade na področju An Loc, Kontum in okrog Hueja. Poleg tega so osvobodilne sile zavrnile nekaj protinapadov najemniške sajgonske vojske. V Sajgonu se pripravljajo, da bodo južnovietnamske osvobodilne sile v najkrajšem času sprožile napad na Kontum.

V sovjetskih diplomatskih krogih v Pekingu so nocoj izjavili, da bo «Sovjetska zveza še naprej neprekinjeno dobavljala orožje in drugo pomoč Severnemu Vietnamu in osvobodilnim silam v Južnem Vietnamu». V istih krogih so sporočili, da vse vojaške dobave potujejo skozi Kitajsko po kopnem in da miniranje severnovietnamskih pristanišč ne bo zavrlo sovjetske pomoči junaškemu vietnamskemu narodu.

En sedež manj za liberalce v posl. zbornici

Pri dokončnem štetju glasov so ga prisodili republikancem

RIM, 18. — Liberalna stranka dobi enega poslanca manj, republikanci pa enega več. To je rezultat dokončnega štetja glasov, ki so ga opravili na osrednjem vsedržavnem uradu pri kasacijskem sodišču. Tu so namreč ugotovili napako pri štetju liberalnih glasov v Palermu, zaradi katere je PLI dobila mesto v poslanski zbornici, ki ji ne pritiče. PLI bo torej imela v novem parlamentu 20 poslancev (in ne 21), PRI pa 15.

Socialdemokratski odbor za Indokino v Avstriji je sporočil, da bodo v soboto in nedeljo priredili v Salzburgu demonstracije proti Nixonu, kamor bo prispel na poti v Moskvo. Na sliki: napis proti Nixonu na izložbi v Salzburgu, v kateri je izobešena njegova slika

TISKOVNA KONFERENCA DULCIJA V LJUBLJANI

Treba je olajšati promet med Trstom in Slovenijo

V ospredju vprašanja težkega tovornega prometa in ukinitve potnih listov ter propustnic - Zahteve po izboljšanju telefonskih in telex zvez

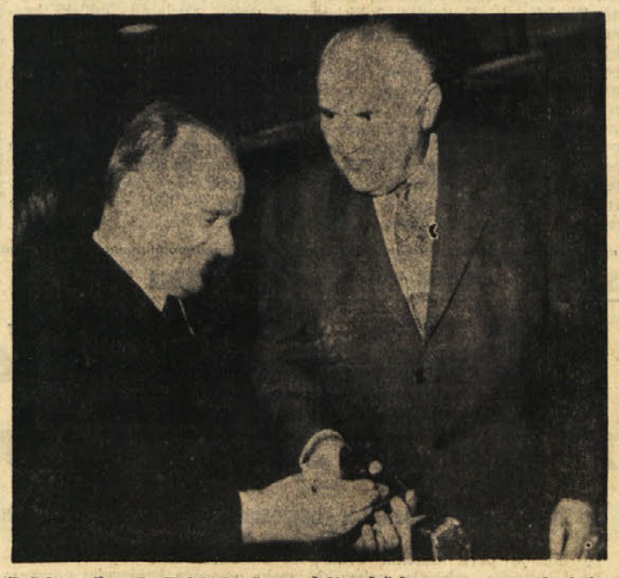

Deželni odbornik Dulci izroča medaljo deželne uprave predsedniku ljubljanskega gospodarskega razstavišča tov. Kušarju

Deželni odbornik za industrijo in trgovino prof. Dulci je včeraj imel zanimivo tiskovno konferenco na sejmu Alpe - Adria ob dnevu Furlanije - Julijske krajine.

Prof. Dulci je med drugim dejal: «Stopnja naraščanja blagovne izmenjave med republiko Slovenijo in avtonomno deželo Furlanijo - Julijsko krajino se je obdržala na zadovoljivi ravni kljub neugodni konjunkturi italijanskega gospodarstva in ko je bilo treba upoštevati negativen vpliv, ki ga je predstavljal nedavni mednarodni potres na področju deviznih tečajev.» Dulci je nadaljeval, da je treba glede tujskega prometa ugotoviti, da se je povečalo število mejnih prehodov, da naraščajo poleti med «našimi letališči», da je prišlo do koristnega tehnično - znanstvenega in drugega sodelovanja.

Deželni odbornik je zaključil: «Gre za resnične prispevke k pomirjanju in miru in na to mora biti stalno obrnjena pozornost javnih upravljevalcev, saj gre za temeljni kamen zidov skupne zgradbe.»

Po uvodnih izjavah odbornika za industrijo in trgovino je tajnik tržaške organizacije trgovcev Geppi vprašal, kako naj se olajša promet skozi obmejne prehode in kako naj se prepreči, da ne bodo prebivalci obeh obmejnih področij čakali na meji od dveh do treh ur v kritičnem razdobju poletne turistične sezone. Geppi je podčrtal, da gre za zelo resno vprašanje, za katerega so se zlasti zainteresirali tržaški poslovni krogi.

Dulci je odgovoril, da se dežela zaveda tega vprašanja. Zaradi tega je tudi že nakazala milijardo lir za gradnjo parkirišča za težke tovornjake in je dežela predvidela pet takih objektov v Trbižu, v Gorici, pri Fernetičih, v Vidmu in v Pordenonu. Moramo še govoriti o šestem. To je zelo resno vprašanje, je zaključil deželni odbornik Dulci in to je vprašanje, ki bi ga morali urediti z «nadzvočno brzino». Urednik našega dnevnika je ponovil isto vprašanje predsedniku ljubljanskega velesejma tovarišu Kušarju, saj gre v bistvu za iste težave, ki jih je treba reševati na podobne načine.

Kušar je dejal, da se Slovenija zaveda zahtev, ki jih pred njo zastavlja mednarodni promet in pri tem še zlasti zahtev lastnega prebivalstva, ko je treba zelo pogosto porabiti tudi tri ure za pot od Ljubljane do Kopra. Zaradi tega so se lotili izgradnje avto cest. Kušar je napovedal, da bodo v čim krajšem času pričeli gradnjo avto ceste Hoče — Levec, za kar so že podpisali z mednarodno banko ustrezni sporazum. Glede mednarodnega nadzorstva in težav pri prehodu meje pa je predsednik velesejma in predsednik pomembne ljubljanske občine tovariš Kušar mnenja, da gre za «reprocitetno zadevo», da pa ni resnih preprek, da bi obojestransko dobro voljo, ki obstaja, te stvari uredili.

V ostri obliki je bilo nato zastavljeno vprašanje telefonskih zvez, ko morajo videmski trgovski partnerji klicati svojega trgovskega partnerja v Novi Gorici po zapleteni poti: najprej pokličejo Benetke, od tu gre telefonska zveza v Zagreb, nato v Novo Gorico in končno (če sploh pride) v Videm. Stroški so nesprejemljivi, učinkovitosti pa ni. Glede tega je deželni odbornik Dulci zagotovil, da so že zahtevali rešitev tega vprašanja in da so sestavili konkretne predloge in da je prejšnji minister za PTT zagotovil rešitev.

Po tiskovni konferenci je sledila prijetna zakuska, med katero pa so nas obvestili številni razstavljavci, da nanjo niso bili povabljeni, čeprav gre za dan sejma Alpe-Adria, ki je posvečen razstavljavcem iz Furlanije - Julijske krajine. Na izrecno vprašanje nismo prejeli odgovora. Zanimivo pa je, da je bil prisoten tajnik tržaške trgovinske zbornice Steinbach, kar morda pomeni resnični odgovor na vprašanje številnih razstavljavcev.

NA VABILO CK KP IN PREZIDIUMA VRHOVNEGA SOVJETA ZSSR

Junija predsednik Tito obišče Sovjetsko zvezo

V Jugoslaviji ugodno ocenjujejo Nixonov obisk v Moskvi in ratifikacijo pogodb v Bonnu s Sovjetsko zvezo in Poljsko

BEOGRAD, 18. — Na vabilo CK KP Sovjetske zveze in prezidiuma vrhovnega sovjeta ZSSR bo predsednik SFRJ in predsednik ZKJ Josip Broz Tito v prvi polovici junija odpotoval na uradni in prijateljski obisk v Sovjetsko zvezo. Ta obisk predsednika Tita v Sovjetski zvezi bo vsekakor prispeval k nadaljnjemu napredku odnosov in sodelovanja med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo, še posebno po lanskoletnem obisku generalnega tajnika KP Sovjetske zveze Leonida Brežnjeva, ko so bila razjasnjena vprašanja in odstranjeni nekateri problemi, ki so v zadnjih letih obremenjevali medsebojne odnose. Osnove in načela jugoslovanskih sovjetskih odnosov so bila postavljena z znano beograjsko deklaracijo 1955 leta, ki je bila kasneje večkrat potrjena, med drugim zadnjič z izjavo, ki sta jo Tito in Brežnjev podpisala septembra lani v Beogradu.

Obisk predsednika Tita v Sovjetski zvezi bo po izjavi zastopnika zveznega tajništva za zunanje zadeve Milana Zupana na današnji tiskovni konferenci, pomembna pobuda za vsestranski napredek odnosov med obema državama, kar je posebno prišlo do izraza med lanskoletnim obiskom generalnega tajnika KP Sovjetske zveze Brežnjeva v Jugoslaviji. Obisk bo priložnost, da se opozori na nove možnosti za razširitev sodelovanja in da se opravi vsestranska izmenjava misli o aktualnih mednarodnih vprašanjih, s katerimi se danes soočujemo o naporih za ohranitev miru in nadaljnjo uveljavitev načela aktivne miroljubne koeksistence in enakopravnega mednarodnega sodelovanja, je dejal Zupan, ter izrazil prepričanje, da bo obisk Tita v Sovjetski zvezi nov in pomemben prispevek k razvoju prijateljskih odnosov in sodelovanja med obema državama.

V zvezi z bodočim obiskom predsednika Združenih ameriških držav Nixona Sovjetski zvezi, je Zupan dejal, da je ta obisk izredno važen mednarodni dogodek, kateremu Jugoslavija daje velik pomen. Jugoslavija je, po besedah Zupana, vedno sodila, da srečanja in razgovori najvišjih zastopnikov držav in vlad lahko dajo velik prispevek mednarodni skupnosti, če so posvečeni napredku mednarodnih odnosov in sodelovanja na osnovah upoštevanja koristi in pravic vseh držav. Zato se pričakuje, da bodo razgovori na taki osnovi prispevali k reševanju perečih mednarodnih vprašanj, je dejal zastopnik zveznega tajništva.

Ratifikacijo pogodbe Zahodne Nemčije s Sovjetsko zvezo in Poljsko v Bundestagu je Zupan ocenil kot dogodek izredne važnosti ne le za odnose med omenjenimi državami, temveč za Evropo v celoti. Ratifikacija neposredno prispeva k nadaljnjemu procesu popuščanja napetosti, povečanju zaupanja in k nadaljnjemu sporazumevanju v Evropi, kar mora imeti pozitivne odmeve tudi na širše mednarodno področje. Po mnenju Zupana je to istočasno tudi pomemben korak v smeri stabilizacije položaja v Evropi in nadaljnje pozitivne krepitve evropskega sodelovanja in graditve trajnih osnov varnosti za vse države v Evropi.

Zupan je nadalje obvestil novinarje, da bo od 22. do 25. maja obiskal Jugoslavijo egiptovski zunanji minister Murad Galeb in da je danes odpotovala v Kuala Lumpur na sestanek stalnega odbora neuvrščenih držav jugoslovanska delegacija pod vodstvom svetnika zveznega tajnika Budimira Lončarja. Na tem sestanku bo bo zastopniki 16 držav neuvrščenih sestavili dnevni red sestanka zunanjih ministrov neuvrščenih, ki bo od 8. do 12. avgusta v Gvajani in preučili osnovo, na kateri naj bi določili mesto in vlogo politike neuvrščenih v sodobnih gibanjih ter spremembe v mednarodnih odnosih.

Na današnji skupni seji odbora zunanje politike sveta narodov in družbeno-političnega sveta je zvezni tajnik za zunanje zadeve Mirko Tepavac obvestil poslance o svojih nedavnih obiskih pri nekaterih sredozemskih državah in o aktivnosti neuvrščenih držav sredozemskega področja. Po besedah Tepavca je bila v razgovorih največja pozornost posvečena Sredozemlju in položaju na Bližnjem vzhodu. Pri tem je bilo izraženo stališče, da se ne bi smelo dovoliti, da ostali mednarodni dogodki potisnejo v ozadje krizo na Bližnjem vzhodu.

B. Božič

Nobenega sledu za morilcem komisarja Calabresija

MILAN, 18. — Policija in karabinjerji iz vse Italije, pa tudi Interpol, iščejo morilca komisarja Luigija Calabresija, funkcionarja političnega urada milanske kvesture, ki so ga ubili včeraj zjutraj pred njegovim stanovanjem v središču mesta. Edini element, s katerim razpolagajo preiskovalci, je približen opis morilca na podlagi pričevanj očividcev. Policijski izvedenci so danse izdelali «identikit», ki so ga izročili vsem policijskim in karabinjerskim postajam ter Interpolu. Zelo kontradiktorna pa so pričevanja očividcev o osebi, ki je vozila ukradeni avtomobil, s katerim se je morilec odpeljal po zločinu. Včerajšnje domneve, da gre za mlajšo žensko, doslej ni bilo mogoče potrditi. Nedko je celo preiskovalcem trdil, da je voznik nosil brke.

Vsekakor so po vseh italijanskih cestah, predvsem pa na severu države, postavili na desetine cestnih blokov. Zastražili so železniške in avtobusne postaje, prav tako tudi letališča in obmejne prehode. V Milan so danes dospeli številni policijski funkcionarji iz nekaterih mest severne Italije, med njimi tudi predstavniki političnega oddelka tržaške kvesture. Doslej so ustavili 15 oseb ter jih odvedli na zaslišavanje. Tri od teh so aretirali, ker so imele s seboj orožje. Kot kaže, pa ni bil nihče povezan s Calabresijevim umorom.

Na inštitutu za sodno medicino v Milanu so danse izvedli obdukcijo trupla umorjenega komisarja. Ugotovili so, da sta Calabresija zadela dva strela, ne pa trije, kot je kazalo včeraj. Prvi je policijskega komisarja zadel v tilnik, drugi pa v hrbet. Prva rana je bila smrtna. Sodni zdravniki trdijo, da je bil Calabresi skoraj na mestu mrtev: mogoče je živel še dve ali tri minute. Obdukcija je tudi potrdila, da sta bila usodna naboja ustreljena iz revolverja kalibra 38 vojaškega tipa. Morilec je streljal iz kratke razdalje, ki pa jo bodo točneje izračunali po pregledu komisarjevih oblačil, na katerih naj bi našli znake smodnika. Pogreb komisarja Calabresija bo v soboto v Milanu.

Milanski kvestor dr. Allitto je danes popoldne na tiskovni konferenci govoril o osebnosti umorjenega funkcionarja. Zanikal je, da bi bil Calabresi agent ameriške obveščevalne službe CIA ter da bi bil kdajkoli v ZDA. Na vprašanje, zakaj se je Calabresi ukvarjal z zadevo Feltrinelli, potem ko je bilo na njegov račun izrečenih toliko kritik, je kvestor odgovoril, da so mu takrat zadevo poverili, ker je bil edini razpoložljivi funkcionar. Drugi zastopniki političnega urada so bili namreč — tako trdi dr. Allitto — zasedeni s komunističnim kongresom.

Kvestor je povedal, da so komisarju po grožnjah, ki jih je prejel v zadnjih dveh letih, dodelili osebno stražo, ki pa ga ni venomer spremljala. Tako ga ni spremljala na dan, ko je bil Calabresi umorjen.

Časnikarji so tudi zastavili kvestorju nekaj vprašanj v zvezi z dejstvom, da je bil Calabresi edini funkcionar milanske kvesture, ki je imel pravico parkirati svoj avtomobil v notranjem dvorišču kvesture, medtem ko tega niso dovolili niti njegovim nadrejenim. Kvestor je odgovoril, da so mu dali dovoljenje, ker je sam zanj vprašal, ker bi moral sicer parkirati avtomobil precej daleč.

Allitto je še povedal, da so po Calabresijevem umoru odredili zaščitno službo za številne državljane, za katere policija meni, da bi utegnili biti v nevarnosti. Kvestor ni hotel povedati, kdo so zaščitene osebe. Dejal je samo, da jih je več kot deset.

Rimska kvestura je danes prijavila sodnim oblastem zaradi «apologije zločina» časnikarko Adele Cambrio, urednico dnevnika «Lotta continua», zaradi komentarja, ki ga je list danes objavil o Calabresijevi smrti. V komentarju je bilo med drugim rečeno, da pomeni Calabresijev umor «dejanje, v katerem vidijo izkoriščani izraženo lastno voljo po pravičnosti».

CGIL in CISL negativno ocenjujeta sklepe CK UIL

RIM, 18. — Tajništvi CGIL in CISL sta danes na skupni seji preučili sklepe centralnega komiteja UIL ter jih ocenili kot «hudo in enostransko kršitev obveze, — ki jo je UIL svečano sprejela skupaj s CGIL in CISL pred delavci ob priliki zasedanja enotnih vse državnih svetov v Firencah». Tajništvi CGIL in CISL menita, da so motivacije, ki jih navaja večina v UIL, neosnovane, ter da dajejo misliti, da želi večina v UIL ustaviti proces sindikalnega združevanja za nedoločen čas. Ta ošibitev združevalnega procesa je toliko bolj nevarna v trenutku, ko je sindikalno gibanje izpostavljeno težkim napadom proti sindikalni svobodi in avtonomiji ter se pripravlja na akcije in na boje, ki terjajo močno in dosledno enotnost treh konfederacij.

BLIŽA SE KONEC ŠOLSKEGA LETA

Zakon o slovenskem šolstvu čimprej pred novi parlament!

Stranke naj držijo predvolilne obljube - Nismo pozabili na Misasijevo okrožnico

Če ne bi pogledali v koledar, skoraj ne bi verjeli, da se bo čez dobre tri tedne zaključil šolski pouk in da se bodo nato začeli zaključni ter zrelostni izpiti. Dijaki, ki bodo letos imeli zaključne izpite na srednjih šolah in mature na višjih srednjih šolah, se že pripravljajo in ponavljajo snov, da ne bodo imeli težav pri izpitih.

V slovenske srednje in višje srednje šole je letos vpisanih skupno 1.114 dijakov, to je 42 več kot v lanskem letu, v osnovne šole pa 1250 učencev, ali 72 več kot v letu 1970-71. Ob začetku letošnjega šolskega leta, kot smo že poročali, smo na osnovnih šolah dobili še osem dodatnih oddelkov, oziroma učnih moči (Devin, Repentabor, Rojan, Ul. Donadoni, Škedenj, Boršt, Boljunec in Mačkovlje), omeniti je tudi treba, da v repentabrski občini (med Colom in Repnom) gradijo novo šolo, ki bo dograjena in opremljena čez nekaj mesecev, tako da se bo lahko začel pouk ob novem šolskem letu 1972-73 v novih prostorih.

Ko se bližamo zaključku šolskega leta moramo žal ponovno opozarjati na probleme, ki se tičejo slovenske šole in šolnikov, ki niso še rešeni, kljub neštetim obljubam najvišjih oblasti. Osnutek zakona Škerk-Belci je obtičal na mrtvi točki zaradi nasprotovanja misovskega predstavnika v poslanski komisiji, ki je razpravljala o predloženem osnutku na zakonodajni stopnji. Zato so ga morali odposlati parlamentu. Obljubili so, da bo v kratkem prišel na dnevni red, toda toliko časa so zavlačevali, da je bil parlament razpuščen in so bile razpisane volitve. Čez nekaj dni se bo začelo delovanje novega parlamenta z vsemi porodnimi krči in težavami, potem bodo počitnice... in tako naprej.

Med predvolilno kampanjo so nam razne stranke zagotavljale, da se bodo zavzemale za pravice slovenske narodne skupnosti v Italiji in za rešitev njenih problemov. Ni treba posebej poudarjati, da spada ureditev slovenskega šolstva med najbolj važna vprašanja. Problem je dovolj jasen, izdelani in utemeljeni so ustrezni predlogi, potrebno je le, da pri izpopolnitvi omenjenega zakonskega osnutka upoštevajo tudi pripombe in predloge Sindikata slovenske šole.

Ker se bližamo zaključku šolskega leta, moramo omeniti tudi znano okrožnico, ki jo je izdal minister za šolstvo Misasi ob začetku tega šolskega leta. Okrožnica nakazuje zanimive usmeritve in perspektive. Med drugim pravi minister Misasi v svoji okrožnici: «Ko poudarjamo pomen, ki ga lahko imajo šole z neitalijanskim učnim jezikom v širši perspektivi političnega in kulturnega razumevanja, kakor tudi didaktične dejavnosti, mislimo, da je primerno, če poudarjamo posebni pomen, ki ga na teh področjih (Dolina Aoste, Južna Tirolska in Furlanija - Julijska krajina — op. ur.) ima pouk italijanščine za neitalijansko govoreče skupine, kakor tudi pouk drugega jezika za italijansko skupnost: pouk drugega jezika ne gre ocenjevati samo kot dodatek običajnemu programu, temveč kot dejansko izpopolnjevanje osnovnega kulturnega programa, kar omogoča poleg razumljivih prednosti za družbeno omikano sožitje, tudi posebno obogatitev in kulturni razvoj.

V tem smislu je namen ministrstva zagotoviti boljše seznanjanje s posebnim položajem jezikovno mešanih področij preko uradnih občil, s spodbujanjem novih raziskav, študija in analize posameznih situacij. S tem v zvezi podčrtujemo, da se je pri višji šolski intendanci za Furlanijo - Julijsko krajino oblikovala operativna skupina, ki naj z večjo sistematičnostjo sledi razvoju položaja pri pouku slovenskih jezikovnih manjšin v vsej deželi Furlaniji - Julijski krajini in naj širi oblike sodelovanja in vzajemnega spoznavanja med odgovornimi za šole raznih jezikovnih manjšin.»

Lepe misli in spodbujajoča navodila. Počakali bomo še nekaj tednov, potem pa bomo ob zaključku šolskega leta ugotovili, koliko so zalegla ministrova navodila, in objavili, kaj je bilo v tem smislu storjenega.

SEJA PRVE SVETOVALSKE KOMISIJE DEŽELNEGA SVETA

Nadaljnje 4 milijarde lir v sklad za gradnjo športnih naprav v deželi

Med temi je vsekakor najpomembnejša tržaška športna palača, ki je v gradnji

Te dni je prva deželna svetovalska komisija odobrila zakonski osnutek, ki predvideva strošek 4 milijard lir za športne naprave. Gre za finančno dopolnilo že obstoječega zakona iz leta 1969, katerega skladi so bili že izkoriščeni v prejšnjih dveh letih. Seveda ni izključeno, da je ponovno finansiranje sklada za športne naprave treba pripisati tudi znatni podražitvi gradbenega materiala v Italiji, ki je vplivala na ceno večine športnih objektov, ki še niso dograjeni.

V času od 1969 do danes je dežela potrosila za športne naprave v štirih pokrajinah Furlanije - Julijske krajine kar 8 milijard lir. V glavnem je nudila občinam in drugim ustanovam neke vrste «posojila», tako, da je izplačevala za obdobje dvajsetih let 6 odstotne kvote na vrednost zgrajenih naprav. V dvajsetih letih znaša to 120 odstotkov cene naprav, kar dejansko omogoča krajevnim upravam da z izredno malimi sredstvi in s pomočjo posojil (te vračajo z deželnimi prispevki) uredijo potrebna športna središča.

Od leta 1966 do 1969 je dežela izdala 3 milijarde lir. To pomeni, da je izdala (oziroma bo izdala) za športno dejavnost 15 milijard lir.

Kaj je bilo doslej narejenega? Iz poročila deželne uprave izhaja, da je dokončanih del sorazmerno malo. Tako so v Vidmu uredili sistem plavalnih bazenov, ki je pospešil plavanje med furlansko mladino. Prej je ta športna panoga bila v Vidmu pastorka. V Tržiču so že dokončali športno palačo, v Trbižu pa stadion.

Marsikatera dela dokončujejo ali so v teku. Med te gre vsekakor omeniti tržaško športno palačo, po kateri tržaški športniki hrepenijo že dolgo vrsto let. Zamisel palače je arh. Ulessija, ki je izdelal načrt tudi za drzno kupolo iz cementa nad celotnim kompleksom dvoran in naprav. Baje je načrt tako drzen, da so morali o njem razpravljati tudi v višjem odboru za javna dela v Rimu, ki ga je v celoti odobril.

Dokončujejo tudi športne palače v Pordenonu in Gradišču, Tavagnaccu, Spilimbergu in Palmanovi. V Codroipu pa so, kakor v Vidmu, pred kratkim dokončali urejanje plavalnih bazenov.

To je obračun za preteklost. Seja prve komisije pa je pokazala, da lahko dežela šele sedaj resno misli na načrtno poseganje v športno področje. Doslej je deželna uprava morala zadoščati le zahtevam, ki so prihajale z baze, sedaj pa misli gradnjo športnih naprav v določeni meri usmerjati in stimulirati. Kako? Sestavili so ekipo tehnikov, ki izdelujejo «tipizirane načrte» za gradnjo naprav. Te načrte bo dežela nudila brezplačno krajevnim upravam in s tem pripomogla k cenejši ureditvi. Načrt v tem smislu še ni bil odobren, tudi zato ne, ker so šele marca letos dokončali popis obstoječih športnih naprav, ki ga na deželi sedaj preučujejo, nato pa bodo razpravljali o smernicah. Ni izključeno, da bo deželni svet tedaj ustanovil nov sklad finančnega značaja, iz katerega bodo črpali za nadaljnje podpore.

Izkaznice INAM za I. semester

INAM poziva vpisane delavce, ki še niso poskrbeli za potrditev svojih knjižic za I. semester tekočega leta, da to storijo najkasneje do 31. maja t. l. Kdor tega ne bo storil, mu bodo uradno preklicali izbranega splošnega zdravnika, do katerega bo ponovno lahko imel pravico le pod pogojem, da prizadeti zdravnik ni presegel maksimalno predvidenega števila tistih, ki so si ga izbrali.

VČERAJ V TOVARNI VELIKIH MOTORJEV GMT

Uspela preizkušnja prvega velikega diesel motorja

Preizkus si je ogledala tudi skupina nemških in italijanskih ladijskih izvedencev - Dieselov stroj bo služil za 250 tisoč tonsko tankersko ladjo, ki jo grade v Italcantieri

Včeraj zjutraj je bil v tovarni velikih motorjev GMT pri Boljuncu pomemben dogodek: tehniki so uspešno preskusili motor «diesel fiat 1060 S». To je drugi največji motor, ki so ga sploh zgradili v Italiji in eden največjih tovrstnih strojev na svetu.

Motor, ki so ga preizkusili včeraj, je prvi diesel, ki so ga izdelali v tovarni velikih motorjev GMT, ki je začela delovati pred nekaj meseci.

«Fiat 1060 S» je dvotaktni motor, ki ga bodo vgradili v tanker, ki je pravkar v gradnji v tržiški ladjedelnici Italcantieri. Motor bo omogočil 253.000-tonski ladji - velikanki hitrost nad 16 vozlov. Ladjo, ki je dolga 350 metrov, gradijo po naročilu družbe SNAM, ki spada v poldržavno skupino industrij IRI.

V tržiški ladjedelnici gradijo tudi drugo tankersko ladjo, ki bo popolnoma enaka tej, ki je v gradnji. Gradijo jo prav tako za SNAM. Ladji bosta največji, kar so jih doslej zgradili v italijanskih ladjedelnicah.

Tovarno velikih motorjev in tržiško ladjedelnico Italcantieri je včeraj obiskala skupina ladijskih arhitektov in inženirjev iz Zahodne Nemčije. Gre za skupino članov ustanove iz Hamburga, v kateri so združeni najznamenitejši nemški ladijski graditelji in izvedenci. Združenje ima prav v teh dneh poletno zasedanje v Benetkah. Spremljala jih je skupina sorodne italijanske zveze ladijskih graditeljev in izvedencev «Atena» iz Genove. V boljunški tovarni so si ogledali tudi preizkus novega velikega motorja.

Prebivalci Magdalene nezadovoljni s prevozi SAP

Spričo pomanjkljive prevozniške službe na progah avtobusnega podjetja SAP so prebivalci pri Magdaleni zgornji poslali tržaškemu županu pismo, v katerem zahtevajo bolj prožno prevozniško službo, uvedbo novih vozil ter bolj elastičen urnik.

V pismu postavljajo tudi konkretno zahtevo po voznem listku, katerega cena naj bo sorazmerna s cenami vozovnic na drugih progah. Hkrati pa se zavzemajo za izpolnitev še vseh drugih manjših zahtev, ki so jih predložile prejšnje delegacije tega mestnega okoliša.

Prizadeti prebivalci v pismu ugotavljajo, da za izpolnitev teh zahtev zadostuje le minimalna politična volja, ki pa vse do danes, kljub številnim podpisom prizadetih prebivalcev, delegacijam, skupščinam, manifestacijam ni prišla do izraza. Pismo je skupščina prebivalcev pri Magdaleni zgornji poslala v vednost še vsem krajevnim listom ter občinskemu odborništvu za občinske službe in deželnemu odborništvu za prevoze.

Seji vodstev KD in KPI

Snoči sta se sestala pokrajinski izvršni odbor Krščanske demokracije in, na skupni seji, pokrajinski komite ter kontrolna komisija KPI. V glavnem sta organa dveh največjih tržaških strank razpravljala o volilnih izidih. Pokrajinskemu vodstvu KD je poročal tajnik Coloni, na kar se je pričela diskusija. Na dnevnem redu je — predvsem — sklicanje pokrajinskega kongresa stranke. Datum kongresa bo določil na svoji prvi seji pokrajinski odbor, ki se bo sestal na plenarni seji prihodnji teden.

Tudi organi tržaške federacije KPI niso zaključili svoje razprave. O volilnih izidih in političnih perspektivah je poročal tajnik Rossetti.

Še danes stavka državnih uradnikov

Tudi v Trstu je zaradi splošne stavke vseh državnih uradnikov in dela vodilnih funkcionarjev, ki pripadajo demokratični struji, delno paraliziralo delovanje periferičnih organov državne uprave in finančnih služb.

Stavka je izzvala med uradniki živahno razpravo o odnosu, ki ga ima rimska vlada do svojega aparata. Vse kaže, da mislijo v Rimu dajati posebne privilegije vodilnim funkcionarjem in si s tem zagotoviti njihovo zvestobo, medtem ko je položaj uradništva kritičen, tako v gospodarskem, kakor v normativnem smislu.

Stavka traja še danes.

Nesreča na delu

Zaradi zmečkanine na desni golenici se bo 22-letni Ennio Desebbata moral na ortopedskem oddelku bolnišnice zdravil približno mesec dni. Moški se je ponesrečil včeraj zjutraj v Ul. Berlam, ko je okrog 10. ure razkladal s tovornjaka za tvrdko Calortecnico, pri kateri je uslužben.

NOČNA MANIFESTACIJA ZA VIETNAM

Kljub slabemu vremenu se je snoči zbralo na Goldonijevem trgu precejšnje število ljudi in predvsem mladine za nočno bdenje v znak solidarnosti z vietnamskim ljudstvom, ki ga je priredil tržaški pokrajinski odbor za mir in neodvisnost Vietnama. K manifestaciji so se prijavile, kot smo poročali včeraj tudi nekatere politične, sindikalne in prosvetne organizacije in seveda posamezniki.

Na trgu se je kmalu po 20. uri začel kulturni in politični spored, ki so ga v celoti pripravili mladinci. Pod geslom «Mir in svoboda za Vietnam» so bili razstavljeni panoji s slikami in razlagami o grozodejstvih, ki jih počenjajo sajonski plačanci in njihovi gospodarji. Več ur so si nato sledili govori, recitacije in pesmi. Od najmlajših pionirjev, ki so obrazložili tudi v slovenščini zakaj so zbrali 150.000 lir za gradnjo bolnišnice za vietnamske ranjene otroke, do občutene poezije pesnika Filiberta Benedetiča «Hošiminhova pot», vse je izzvenelo v obsodbo ameriškega imperialističnega napada na mirljubno in svobodoljubno vietnamsko ljudstvo. Do pozne noči so mladinci stali na trgu, peli pesmi, starega in novega odporništva proti fašizmu proti krivici, za svobodo vseh narodov in v prvi vrsti za junaško vietnamsko ljudstvo, ki se že toliko let uspešno upira največjemu vojaškemu stroju sveta in njegovim plačancem.

LEPA GESTA MLADIH GLEDALIŠKIH AMATERJEV

Amaterski oder Prosek-Kontovel igra danes za spomenik padlim borcem

S tem mladi igralci dokazujejo svojo zvestobo idealom in tradicijam narodnoosvobodilnega boja

Drevi bo Amaterski oder Prosek-Kontovel ponovno nastopil v Prosvetnem domu na Proseku. Ljubiteljem amaterske odrske dejavnosti se bo predstavil z Budakovo veseloigro v treh dejanjih «Klopčič».

Kot je znano, so igralci s Proseka in Kontovela z omenjenim odrskim delom doživeli lepe uspehe povsod, kjer so nastopili: doma, v sosednjih krajih, na Goriškem, v Sloveniji in na Koroškem.

Ponovitev nekega odrskega dela na domačem odru ni sicer nič izrednega. Mnogokrat pride do ponovitev. Toda za drevišnjo prireditev to ne velja. Ta prireditev ima poseben pomen in namen. Čisti izkupiček je namreč namenjen skladu za spomenik podlim partizanom s Proseka.

Pobuda Amaterskega odra Prosek-Kontovel je hvalevredna in prav gotovo jo bodo visoko cenili ne le svojci padlih partizanov, bivši borci in aktivisti, temveč vsi, ki se sklicujejo na ideale osvobodilnega boja in protifašističnega odpornistva. In to bodo prav gotovo potrdili tudi s svojo udeležbo na prireditvi v proseškem Prosvetnem domu.

Toda pobuda članov Amaterskega odra Prosek-Kontovel je toliko bolj hvalevredna, ker je pobuda mlajših ljudi, ki niso doživeli težkih preizkušenj in žrtev, katere je terjal boj za svobodo, boj proti fašizmu in nacizmu.

Mladi igralci hočejo na svojstven način izpričati svojo zvestobo idealom boja proti nacizmu in fašizmu, idealom osvobodilnega boja; dokazati hočejo, kako vrednotijo te ideale. In zato so se spontano pridružili plemeniti akciji tistih požrtvovalnih vaščanov, ki si že več let vztrajno prizadevajo, da bi tudi na Proseku zgradili spomenik padlim borcem, najboljšim sinovom tega kraja, ki so dali za našo svobodo največ, kar more človek dati — življenje.

Sicer pa bo drevišnja prireditev na Proseku nov člen v dolgi vrsti nastopov Amaterskega odra Prosek-Kontovel. Nesporno je namreč dejstvo, da prav ta amaterski oder prednjači na področju amaterskega odrskega udejstvovanja in je znan po svoji vztrajnosti in po svoji neprekinjeni aktivnosti. Da je tako, je dovolj, če se seznanimo, četudi bežno, s kroniko zadnjih dvanajstih let. Iz nje izhaja naslednje:

Leta 1960 so člani Amaterskega odra Prosek-Kontovel naštudirali Lipahov «Glavni dobitek», leta 1961 Berkeleyev «Dopust na Francoskem», leta 1962 Petrovičev «Klic zemlje» in Manice Komanove «Prisego opolnoči», (s tem delom je oder nastopal v raznih krajih tudi naslednje leto). Leta 1964 je prišla na vrsto Finžgarjeva «Naša kri», leta 1966 Golarjeva «Dekle z rožmarinom», leta 1967 pa Linhartova «Županova Micka», (ta igra je doživela šest uspelih predstav). Leta 1968 je bila na sporedu Thomasova komedija «Osem žensk», ki je doživela osem predstav, leta 1969 «Svet brez sovraštva» Mire Pucove (sedem predstav, med katerimi je tudi predstava v Brežicah), leta 1970 je bil na sporedu «Dan oddiha» Valentina Katajeva in leta 1971 «Draga Ruth», ki jo je napisal Norman Krasna. Z obema slednjima igrama so nastopili tudi v Brežicah ter se krepko uveljavili.

Ta bežen pregled kronike služi kot podkrepitev že omenjene trditve, da je Amaterski oder Prosek-Kontovel znan po svoji vztrajnosti in po svojem neprekinjenem delovanju, ki je lahko za vzgled tudi drugim krajem v našem zamejstvu.

m. k.

● **Ministrstvo za turizem in prestave** je izdalo norme za podpiranje gledališke dejavnosti v sezoni 1972/73. Zainteresirani si jih lahko ogledajo v tiskovnem in informacijskem uradu — uradu za predstave komisariata v Ul. Pesce 4, tel. 61-106.

● **Na sedežu rajonske konzulte za Sv. Soboto - S. Sergio** na Stari Istrski cesti 43, bo danes ob 19.30 javna seja, katere se bodo udeležili tudi odborniki za javno vzgojo, javna dela in urbanistiko. Na dnevnem redu bo razprava o šolskih gradnjah v rajonu.

NA UMETNOSTNEM NATEČAJU V TOLMEČU

NOV USPEH DIJAKOV ZNANSTVENEGA LICEJA

Martinu Kralju 1. nagrada za grafiko, Adrijanu Obersnelu druga za linorez, posebna pohvala za Petra Ukmarja in Pavla Martinija

Dijaki slovenskega znanstvenega liceja «F. Prešeren» pri Sv. Ivanu so se ponovno izkazali na natečaju, pri katerem so sodelovali dijaki iz vseh tovrstnih šol iz Furlanije - Julijske krajine. Gre za 2. deželni natečaj likovnih umetnosti, ki ga organizirajo pri državnem znanstvenem liceju «Pio Paschini» v Tolmeču. Iz slovenskega liceja je poslalo na natečaj svoje izdelke 15 dijakov, in sicer Martin Kralj, Adrijan Obersnel, Boris Pangerc, Melita Valli, Adrijan Sosič, Peter Ukmar, Irena Sosič, Marica Škerk, Pavel Martin, Igo Radovič, Magda Rebula, Valter Jerebica, Igor Sancin, Aleksander Ota in Adam Kapič.

Martin Kralj je prejel prvo nagrado za grafiko, Adrijan Obersnel drugo nagrado za linorez, dela Petra Ukmarja in Pavla Martinija pa so prejela posebno pohvalo. Med italijanskimi dijaki so prejeli prve nagrade: Erica Zappoli (licej Marinelli iz Vidma) za slikarstvo, Claudio Gilda (isti zavod), za kiparstvo, Guido Rumiz (Licej Galilei iz Trsta) pa za linorez. V zvezi z novim uspehom slovenskih dijakov naj omenimo, da je licej «F. Prešeren» prejel tudi na lanskem 1. natečaju v Tolmeču vrsto nagrad.

Ciani v Verdiju

Dino Ciani je kljub razmeroma mladim letom že široko uveljavljen pianist. Snoči je upravičil pričakovanje tržaškega občinstva, ki je v velikem številu prihitelo v gledališče Verdi na koncert, ki šteje med najzanimivejše člene verige letošnje spomladanske sezone. Dino Ciani je bil z dirigentom Heinzom Wallbergom protagonist večera. V Brahmsovem prvem koncert za klavir in orkester v de-molu je s sočno igro, brez pretiranega zanosa, inteligentno sledil pestremu razvoju razpoloženj skladbe, ki je prej simfonično zasnovana, nego koncertno - solistično. Pred tem je sinočnji spored vpeljala von Webrova uvertura «Eurynthe». Drugi del sporeda je bil posvečen glasbi, ki se navdihuje ob španskem ljudskem izročilu. Tako De Falla kot Ravel s polnim prgiščem črpata iz tega bogastva. Prednašanje De Fallove suite Trikrajnik je kljub fragmentarnosti bolj ugajalo od slovitega Ravelovega Bolera, kjer sta zdaj ubranosti, zdaj intonacija poedinih trobil ali pihal tu pa tam odpovedali.

Ravel Kodrič

Padel je s strehe hangarja

Včeraj zjutraj, okrog 9. ure, je 59-letni Nicolo Pregarz iz Ul. Timignano 1 delal v Ul. Domus Civica na strehi nizkega hangarja, ko mu je spodrsnilo in padel z višine enega metra na cestni tlak. Pri tem si je verjetno zlomil desno nadlahtnico, zaradi česar so ga z rešilcem RK takoj odpeljali v glavno bolnišnico. Na ortopedskem oddelku se bo moral zdraviti približno dva meseca.

● **Občina sporoča**, da bodo v kratkem dodelili prostore za prodajo buč v Ul. Bellini. Kramarji, ki imajo ustrezno dovoljenje za prodajanje buč in ki jih nameravajo prodajati v omenjeni ulici, morajo vložiti prošnje na občini do 15. junija t. l.

Kino

Nazionale 16.30 «Maria Stuarda, regina di Scozia». Barvni film. Vanessa Redgrave, Glenda Jackson, Patrick McGoohan.
Fenice 16.00—22.10 «Si può fare... amigo», Bud Spencer in Jack Palance.
Eden 16.00 «Domenica, maledetta domenica». Barvni film. Glenda Jackson, Peter Finch. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Grattacielo 16.30 «Un'apprezzato professionista di sicuro avvenire». Film v barvah. L. Capolicchio, R. Cucciola in Femi Benussi. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Excelsior 16.00 «XY & Zi.» Barvni film. Elisabeth Taylor, Michael Caine, Susannah York. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Ritz 16.30—22.00 «Decameron n. 2» (Le altre novelle del Boccaccio). Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Alabarda 16.30 «Senza famiglia, nullatenenti, cercano affetto». Zabaven film v barvah. Vittorio Gassman in P. Villaggio.
Aurora 16.30 «Roma». Barvni film režiserja F. Fellinija. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Impero 16.30 «La controfigura». Barvni film. Marilù Tolo in Jean Sorel. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Cristallo 16.00 «Ettore lo fusto». Barvni film. Giancarlo Giannini in Rosanna Schiaffino.
Capitol 16.30 «Appartamento al Plaza». Barvni film. W. Matthau.
Moderno 16.30 «Love story». Film v barvah. Ali McGraw in Ryan O'Neal.
Vittorio Veneto 16.00 «L'istruttoria è chiusa: dimentichi». V barvah. R. Cucciolla in Franco Nero.
Ideale 16.00 «La ragazza del prete». Barvni film. Nicola di Bari in Isabella Biagini.
Astra 16.30 «Un uomo da marciapiede». Dustin Hoffman. Film v barvah. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Abbazia 16.00 «La spietata legge del ribelle». Barvni film. D. Warner in Anna Karina.

Izleti

SPDT obvešča izletnike na Matajur, da je zbirališče z avtomobili na Oberdankovem trgu ob 7.30.

Slovensko planinsko društvo v Trstu priredi dvodnevni izlet (1. in 2. 6.) v Begunje in dolino Drago z vzponom na Begunjščico. Planinci bodo prenočevali v Roblekovem domu, ki je 3 ure hoda od Drage. Neplaninci bodo imeli prenočišče v Domu v Dragi. Ogled muzeja v Begunjah in sprehod do planine oziroma do Sankaške koče. Vpisovanje do 24. t. m. pri Norči Zavadlal v Ul. Geppa 9.

SPD «Tabor» Openc priredi v nedeljo, 28. maja enodnevni izlet v Begunje na Gorenjskem. Vpisovanje vsak dan v Prosvetnem domu od 20. do 21. ure. Izletniki brez potnega lista naj prinesejo s seboj osebno izkaznico ali prepustnico, zaradi podatkov, ki so potrebni za skupni potni list.

Včeraj - danes

Danes, PETEK, 19. maja
PETER CEL.

Sonce vzide ob 4.29 in zatone ob 19.33 — Dolžina dneva 15.04 — Luna vzide ob 10.55 in zatone ob 0.29

Jutri, SOBOTA, 20. maja
BERNARD

Zaradi stavke uslužbencev meteorološke postaje v Trstu danes in jutri ne moremo posredovati vremenskih podatkov.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 18. maja 1972 se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrle so 4 osebe.

UMRLI SO: 71-letni Giovanni Mauri, 78-letni Enrico Pessina, 78-letna Maria Teresa Grgič por. Gregori, 77-letna Josipina Starc vd. Danieli.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

A. Barbo, Trg Garibaldi 4, Di Gretta, Ul. Bonomea 93, Gorina All'IGEA, Ul. Ginnastica 6, S. Luigi, Ul. Felluga 46 (Sv. Alojzij).

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

All'Alabarda, Ul. Istria 7, Al Galeno, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan), de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5, Mizzan, Trg Venezia 2.

Gledališča

KULTURNI DOM

Jutri, 20. t. m. ob 16. uri Slovenska prosvetna zveza priredi gostovanje Mladinskega gledališča iz Pirana z baletom «Ali se spominjaš sonca».

Prodaja vstopnic danes in jutri od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom baleta pri blagajni Kulturnega doma (tel. 734-265).

V torek, 23. t. m. ob 15.30 Saša Škufca «Trnuljčica».

V petek, 26. t. m. ob 21. uri Bernard Shaw «Pygmalion» — gostovanje Drame SNG iz Ljubljane. Abonma red A in E.

Ponovitve: v soboto, 27. t. m. ob 20.30 za abonma red B in red D; **v nedeljo, 28. t. m.** ob 16. uri za abonma red C in red F.

Prodaja vstopnic vsak delavnik od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma. Rezervacija na telefonsko štev. 734-265.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Danes, 19. t. m. ob 16.30 in 20. uri Tennessee Williams «Tramvaj poželenje» v Kamniku.

V ponedeljek, 22. t. m. ob 20. uri Tennessee Williams «Tramvaj poželenje» v Sežani.

POLITEAMA ROSSETTI

Lina Volonghi nastopa od danes na odru Politeama Rossetti z Brechtovo dramo «Mati Korajža» v izvedbi Teatra Stabile iz Genove pod vodstvom Luigija Squarzine, s sceno in kostumi Gianfranca Padovanija ter glasbo Paula Dessauja. Skupno z Volonghijevo nastopa okrog dvajset drugih igralcev, ki jih tržaško občinstvo že pozna iz predstav «Eden zadnjih karnevalskih večerov» in «Pet dni v pristanišču». Vloge treh Korajžinih otrok neme Katrini, Eilif in Schweizerkas bodo tolmačili Carla Bolelli, Omero Antonutti in Pullio Solenghi, Eros Pagni bo kuhar, Camillo Milli kaplan.

Prva predstava bo drevi ob 21. uri. Po začetku predstave vstop v dvorano ne bo dovoljen. Ponovitve se bodo nadaljevale do 4. junija brez prekinitve. «Mati Korajža» je osma in zadnja abonmajska predstava Teatra Stabile v sezoni 1971/72.

Koncerti

VERDI

Johan Strauss mlajši je dvignil tudi ko glasbo in zlasti valček na dosegu, še neprekosljivo raven. Njegova glasba je bila res «lahka», vendar tako zelo elegantna po obliki, tako melodična, živahna in sveža, da ni osvojila samo širokih množic temveč vzbudila tudi občudovanje klasičnih komponistov. Wagner je označil Straussa za «najbolj muzikalične možgane, kar sem jih poznal». Mojstra valčka je občudoval tudi Brahms. Strauss je napisal 16 operet in okrog 500 plesnih skladb. Najslavnejše od teh bodo na programu jutrišnjega koncerta, ki bo ob 18. uri za red B v gledališču Verdi.

Pri blagajni gledališča se nadaljuje prodaja še razpoložljivih vstopnic.

Šolske vesti

V okviru tečaja o usmerjevalnem delu na šoli bo danes, 19. t. m., ob 20.30 na srednji šoli «Simon Gregorčič» v Dolini namesto dr. Gantarja, ki je službeno zadržan, predaval prof. Ivan Teuerschuh o temi «Družina — prva šola srčne kulture in lepega vedenja».

Razstave

Včeraj je v galeriji **Cartesius** odprl razstavo svojih del slikar Mario Tudor, ki bo jutri, v soboto, 20. t. m., odprl razstavo tudi v **občinski galeriji**. Razstava v galeriji Cartesius bo trajala do 2. junija, v občinski galeriji pa do 31. maja.

V palači Costanzi retrospektivna razstava del tržaškega slikarja Piera Marussiga.

SOŽALJE

Odbor Slovenskega dobrodelnega društva izreka svoje najgloblje sožalje članu odbora gospodu Ignaciju Marcu ob izgubi zeta Mitje Skrinjarja.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst
Kulturni dom

GOSTOVANJE DRAME SNG IZ LJUBLJANE

BERNARD SHAW

PYGMALION

(Pravljica v petih dejanjih)

Prevod: JANKO MODER
Scena: SVETA JOVANOVIČ
Kostumi: ALENKA BARTLOVA
Glasba: BOJAN ADAMIČ
Režija: STEVO ŽIGON

V petek, 26. maja ob 21. uri (Abonma red A — premierski in red E — mladinski v četrtek)

V soboto, 27. maja ob 20.30 (Abonma red B — I. sobota po premieri in red D — mladinski v sredo)

V nedeljo, 28. maja ob 16. uri (Abonma red C — I. nedelja po premieri in red F — okoliški)

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst

V nedeljo, 21. t. m., ob 17. uri v Marijinem domu **pri Sv. Ivanu**

JAKA ŠTOKA

TRIJE TIČKI

(Burka v dveh dejanjih)

Slovenska prosvetna zveza - Trst

GOSTOVANJE MLADINSKEGA GLEDALIŠČA IZ PIRANA

BALET

Ali se spominjaš sonca

Jutri, 20. maja ob 16. uri v Kulturnem domu v Trstu

Koreografija: **Lidija Pogačar**
Izbor glasbe: **Ana Fink**
Scenograf: **Janez Lenassi**
Tekst: **Andrej Jelačin**
Razsvetljava: **Roman Jazbinšek**
Izdelava kostumov: **Jožica Laus**

AMATERSKI ODER — Prosek-Kontovel

Danes, 19. maja ob 20.45 v Prosvetnem domu na Proseku

PERO BUDAK

KLOPČIČ

Veseloigra v treh dejanjih

Dobiček prireditve gre za postavitev spomenika padlim borcem na Proseku.

Prosvetno društvo «TABOR» — Opčine

Priredi JUTRI, 20. maja, ob 20. uri ter v nedeljo, 21. maja, ob 17. uri v Prosvetnem domu na Opčinah ZAKLJUČNI NASTOP GOJENK BALETNEGA TEČAJA. Vodja tečaja Anica Cak. Nastopalo bo 50 gojenk. Vabljeni otroci, starši in prijatelji mladine.

Prosveta

Kulturni krožek Devin - Štivan in pevski zbor «Fantje izpod Grmade» prirejata jutri, 20. t. m. v župnijski dvorani v Devinu kulturni večer, na katerem bo član Slovenskega stalnega gledališča Stane Raztresen pripovedoval **«Slovenske bridke in pikaste»**. Kulturni večer bosta dopolnila nastop dekliškega zbora iz Devina pod vodstvom Hermana Antoniča in moški zbor «Fantje izpod Grmade», ki ga vodi Ivo Kralj. Vstop prost. Vljudno vabljeni.

Mali oglasi

Pomemben zaseben zobozdravniški zavod v deželnem glavnem mestu gornjega Veneta nudi zaposlitev mlademu jugoslovanskemu dentistu, specializiranemu posebno v konservativnem zdravljenju zob ter v fiksnih protezah. 5-dnevni delovni tednik, odlična plača. Po možnosti tudi hrana in stanovanje. Neobhodno potrebno dobro znanje italijanskega jezika. Ponudbe na naslov: ARRIGONI — Viale R. Sanzio 13/I nad., Trst.

Za vedno nas je zapustila naša predraga mama in nona

MARIJA vd. GRGIČ

Pogreb drage pokojnice bo danes, 19. t. m. ob 15.15 iz glavne bolnišnice, naravnost v bazovsko cerkev.

Žalujoči sin FRANC, hčerka MARIJA, nevesta, vnuk ter drugo sorodstvo

Sporočamo žalostno vest, da nas je po dolgi in mučni bolezni za vedno zapustila naša draga tetka

GABRIJELA KRALJ

(tetka Truskotova)

Pogreb drage pokojnice bo danes ob 13.45 iz kapele pri Sv. Ivanu v bazovsko cerkev, nato na domače pokopališče.

Žalujoči nečaki Mirko z ženo, Marija z možem Svetkom, Danilo z ženo Milko in sinom Sandrom, Vivjana in Marija, Dušan z ženo in Danilko

Bazovica, 19. maja 1972

Zapustila nas je naša draga mama in nona

FRANČIŠKA MILIČ vd. GUŠTIN

Pogreb drage pokojnice bo danes, 19. t. m. ob 16. uri iz hiše žalosti, Gabrovec št. 30, na proseško pokopališče.

Žalujoči otroci, snahe, zetje, vnuki, pravnuki ter drugo sorodstvo

Gabrovec, Trst, Buenos Aires, 19. maja 1972

TISKOVNA KONFERENCA PREDSTAVNIKOV ZAGREBŠKE TURISTIČNE ZVEZE

Turističnim stikom z Zagrebom se obetajo otipljivejše možnosti

Trst je bil doslej od vseh deželnih središč na repu navezovanja stikov z glavnim mestom SR Hrvaške - Kaj lahko nudi Zagreb letos

Od vseh štirih pokrajinskih glavnih mest v deželi Furlaniji - Julijski krajini prihaja v svojih organiziranih turističnih stikih z Zagrebom in zagrebškim območjem naše mesto, Trst, na vrsto poslednji. To pa ne zaradi morebitne pomanjkljivosti v naših ali v zagrebških turističnih krogih in tudi ne po naključju, pač pa če ne načrtno vsaj namenoma, kajti šele sedaj se nakazujejo otipljivejše možnosti za bolj konkretne medsebojne stike in za cel niz programov, ki so že začrtani za bližnjo prihodnost. To smo zvedeli včeraj popoldne na tiskovni konferenci, ki jo je v enem izmed salonov hotela Jolly sklicala tržaška turistična ustanova in kjer so se predstavniki tržaškega tiska srečali z delegacijo zagrebške turistične zveze, ki ji je načeloval njen generalni tajnik dr. Milivoj Kujundžić, sestavljala pa še tajnik prof. Mirko Puljar - Matić in sekretar za gospodarstvo v izvršnem svetu občinskega sabora Zagreba Ivo Jelavić.

Zagrebška turistična zveza je pred dvema letoma organizirala tesnejše stike s sorodno organizacijo v Gorici, lani je podobne stike organizirala z Vidmom in prav sedaj je v Pordenonu v teku vrsta manifestacij, ki naj pripomorejo k tesnejšemu medsebojnemu spoznavanju in zbliževanju. Med drugim je v Pordenonu sedaj razstava del 33 znanih hrvaških slikarjev, teden hrvatske oziroma zagrebške gastronomije, v programu pa je nogometna tekma med žensko enajsterico Zagreba in Pordenona itd.

Razlog, da Trst v tem smislu še ni prišel na vrsto, je v neprimerni povezavi, toda sedaj se nakazujejo nove vezi, pa tudi letalska zveza se bo izboljšala. Za boljše medsebojno spoznavanje in bolj načrtne stike se predvideva vrsta manifestacij, kot na primer srečanje zagrebških hotelirjev s tržaškimi, razstava hrvaških slikarjev v našem mestu, po možnosti naivcev, nadalje je v programu že letos ali kvečjemu spomladi prihodnjega leta gostovanje zagrebške Opere v Verdiju itd.

Hkrati pa so predstavniki zagrebške turistične zveze prikazali program pomembnejših prireditev v letošnjem poletju v Zagrebu, od česar je vredno omeniti naslednje: sredi prihodnjega meseca bo v Zagrebu srečanje med evropsko in ameriško reprezentanco v košarki, od 18. do 24. junija bo v Zagrebu svetovni festival risanega filma, ki bo prav gotovo retrospektiva najboljših risanih filmov, kar jih je bilo doslej izdelanih na svetu, saj je zagrebška šola risanega filma menda najboljša na svetu. Skoraj v istih dneh bo v Zagrebu že tradicionalni sejem cvetja, na katerem bodo sodelovali gojitelji cvetja iz mnogih dežel. V dneh od 23. do 31. julija bodo imeli v Zagrebu mednarodno srečanje folklore, ki se ga bo letos udeležilo najmanj 2000 plesalcev iz vseh predelov Jugoslavije in iz številnih dežel Evrope in z drugih celin. Je to zares edinstvena prireditev na svetu.

Navedli smo nekaj osrednjih prireditev v samem Zagrebu, ki postaja vedno bolj pomemben turistični center in se pripravlja tudi na to, da bi nekega dne postal sedež svetovne turistične organizacije UIOT, za katero je že predložil svojo kandidaturo. V tem smislu gradi Zagreb že sedaj več odličnih hotelov, hkrati širi letališče, in sicer tako pristajalno stezo kot tudi pristaniško palačo, ker računa, da bo že v letošnjem letu zagrebško letališče imelo promet od 1 milijona 100 tisoč do 1 milijona 200 tisoč potnikov. Doslej je zagrebško letališče povezano že z devetimi velikimi tujimi letalskimi družbami, v zadnjem času sprejema že tudi letala sovjetskega Aeroflota, v kratkem pa bo, kot se je zvedelo, tudi ALITALIA uvedla svoje linije preko zagrebškega letališča.

Da bi Zagreb mogel ustrezati zahtevam, ki jih od nekega središča terjajo večje turistične zahteve, gradi že veliko športno palačo, ki bo imela prostora za 12.000 ljudi, hkrati pa se dela tudi pri gradnji velike moderne koncertne dvorane.

Pri vsem tem pa je vendarle treba poudariti, da je trenutno še najbolj akuten problem — problem cest. Toda gradnja avtomobilske ceste med Zagrebom in Karlovcem je v polnem teku in ta cesta bo kmalu in v marsičem pomagala k lažji povezavi Zagreba in zagrebškega področja z zahodnimi predeli, z Reko in preko Reke s Trstom. Od Zagreba proti severu, in sicer preko Krapine pa že vodi proti Mariboru nova hitra cesta, ki je deloma še v gradnji.

Na tiskovni konferenci, ki se je razpotegnila v diskusijo, nato pa spremenila v tehnično obravnavanje nekaterih problemov med predstavniki tržaške turistične ustanove in zagrebške turistične zveze, smo dobili vtis, da bodo konkretni stiki med Zagrebom in Trstom obrodili sadove.

Mlad motorist podrl Jugoslovanko

Včeraj zjutraj, malo pred 8. uro, je 65-letna jugoslovanska državljanka Marija Dilič por. Grison prečkala izven prehoda za pešce Trg Venezia, ko jo je zbilo po asfaltu motorno kolo. Proti nabrežju ga je vozil 19-letni Luciano Celihar iz Ul. Corti 4.

Ranjeno Grisonovo so z rešilcem RK odpeljali v glavno bolnišnico, kjer so jo sprejeli na I. kirurški oddelek. Tu se bo zaradi ran po desni roki in obrazu morala zdraviti dobra dva tedna.

NA SEDEŽU TRGOVINSKE ZBORNICE

Sinoči okrogla miza o «managerskih» šolah

Glavni pomislek je pomanjkanje velikih podjetij v Furlaniji - Julijski krajini, ki bi nudila zaposlitev visoko kvalificiranemu osebju

Na sedežu tržaške trgovinske zbornice je bila snoči ob navzočnosti številnih udeležencev okrogla miza o ustanovitvi managerskih šol v Italiji. Okroglo mizo je priredila «Junior chambers italiana», katere predstavniki dr. Toresella, dr. Barison in dr. Vattovani so v svojih uvodnih izvajanjih poudarili potrebo po čimprejšnji ustanovitvi takih šol ali tečajev, najdlje pa do konca prihodnjega leta. Pobudi se je pridružil tudi «IDI», se pravi inštitut, ki povezuje voditelje italijanskih podjetij in ki v vsem podpira čimprejšnjo ustanovitev takih šol.

V imenu IDI je spregovoril eden njegovih voditeljev ing. Frandoli, ki je opisal svoje nedavno potovanje po južni Italiji, kjer je opazil veliko pomanjkanje vodilnih kadrov v srednji in veliki industriji, kar bi po njegovem mnenju lahko rešili prav z managerskimi šolami, v katerih bi se slušatelji naučili raziskave tržišč, industrijskega knjigovodstva, managamenta ter raznih produktivnih tehnik. Tak tečaj naj bi obsegal približno 120 do 130 ur, za njegovo uresničitev pa bi bilo potrebno od 8 do 10 milijonov lir. Dejal je, da ima pobuda ICI vso podporo IDI, ki bo prispeval k njegovi uresničitvi s strokovnim osebjem.

K besedi se je prijavil nato deželni odbornik za izobrazbo dr. Giust, ki se je vprašal, kaj je pravzaprav manager, ta beseda, ki je danes tako v modi. Vsekakor, je dejal, dežela podpira to pobudo, čeprav nima juridične možnosti, da poseže v njeno konkretno uresničitev. Po njegovem mnenju bi bilo treba ustanoviti take in podobne šole v okviru univerze in postuniverzitetnega študija.

K snočnji okrogli mizi je bil povabljen tudi pooblaščeni upravnik Rexa — največje furlanske industrije Lamberto Mazza, ki se je ni mogel udeležiti. Udeležil pa se je je eden največjih strokovnjakov Zanussija na področju managementa prof. Bozzola, ki je dejal, da v Italiji ni takšnega pomanjkanja osebja s čisto vodilnimi funkcijami, temveč da primanjkuje predvsem vmesnih stopenj, kot so delovodje v tovarnah, vodje raznih oddelkov itd. Dejal je tudi, da ne bi imela taka šola pri nas v Furlaniji - Julijski krajini nobene možnosti za kasnejšo zaposlitev visokokvalificiranih uradnikov, ki bi iz nje prihajali. Sploh je večina podjetij v Italiji verjetno preveč zaostala, da bi lahko nudila primerno zaposlitev kvalificiranim managerjem.

Diskusije, ki se je nato razvila, so se udeležili še predstavnik vladnega komisariata dr. Viozzi, direktor Lloyd Adriatico Irneri, ravnatelj tržaške podružnice Banco di Roma Tome ter dekan fakultete za trgovino in gospodarstvo pri tržaški univerzi prof. Calzolari, katerih mnenje je bilo, kljub nekaterim pomislekom, v glavnem pozitivno in so napovedali podporo ustanov in podjetij, katere so zastopali.

Tatinska sedmerica končno za rešetkami

Agenti letečega oddelka kvesture so po daljšem iskanju stopili na prste sedmerici tatov, ki je v samem mesecu aprilu ukradla kar šest fiatov 500. Za vodjo tatinske tolpe so osumili 25-letnega Umberta Corazza iz Ul. Grandi 11. Ko so ga izsledili in zaslišali, je priznal vrsto tatvin, vrh tega pa povedal še imena prijateljev, ki so mu pomagali pri podvigih. Ti so: 22-letni Ferruccio Marini iz Ul. Vespucci 4/1, 19-letni Stellio Faidiga iz Vicolo del Castagneto 99, 22-letni Umberto Iseppi iz Ul. Donadoni 24, 18-letni Mario Ulcigrai iz Ul. della Università in 29-letni Aldo Godina.

Tatinska tehnika skupine je bila svojevrstna. Potem ko so ukradli avto, so iz njega odnesli vse, kar se je dalo, samo vozilo pa že naslednji dan zapustili. V večini primerov so vlomili v avtomobil tako, da so z nožem prerezali platneno strahe avtomobila. Preiskovalci so tudi ugotovili, da je bil lastnik noža Marini in zato se bo ta pred sodnimi oblastmi moral zagovarjati tudi zaradi posesti orožja. Vsi ostali se bodo morali zagovarjati zaradi tatvine z obtežilnimi okolnostmi.

VESTI Z ONSTRAN MEJE

17. septembra bodo odprli šolo-spomenik v Cerknem

Izbrana «oranžna varianta» za obalno cesto - V prvih štirih mesecih letos ob slovenski obali 3 odst. več nočitev kot lani

Dela pri izgradnji nove šole - spomenika v Cerknem napredujejo po načrtu, zato so lahko tudi že določili datum otvoritve tega edinstvenega šolskega objekta v Sloveniji. Slovesna otvoritev bo 17. septembra letos. Tega dne bo v Cerknem tudi centralna proslava ob 25-letnici združitve Slovenskega primorja z matično domovino.

* * *

Poročali smo že, da bi morali ob koprskem občinskem prazniku uvesti redni potniški promet med Koprom in zaledjem. Zadeva pa se je zapletla, ko je koprsko podjetje Slavnik sporočilo pristojnim činiteljem, da bo prevoz potnikov od železniške postaje Sermin do Kopra očitno deficiten. Vse kaže, da bodo te težave v nekaj dneh premostili. Postojnsko železniško transportno podjetje je že sporočilo, da bo pripeljal prvi redni potniški vlak v Koper 28. maja. Od takrat naprej bodo vozili med Koprom in zaledjem štirje potniški vlaki dnevno.

* * *

Iniciativni odbor za izgradnjo obalne ceste se je dokončno odločil za tako imenovano oranžno varianto. Gre za projekt, ki predvideva izgradnjo obalne ceste na stari trasi med Koprom in Izolo, potem pa se bo cesta ob obronkih strunjanske doline spustila proti Sečovljam. Obalno cesto bodo gradili v etapah, stroški pa bodo znašali okrog 780 milijonov starih dinarjev.

* * *

Kljub pojavom črnih koz v Jugoslaviji in zlonamerni propagandi v posameznih evropskih državah, so zabeležili na slovenski obali v prvih štirih mesecih letos 137 tisoč nočitev, to je za približno 3 odst. več kot lani v enakem razdobju. Res pa je tudi, da na vsej jadranski obali od Kopra do Ulcinja niso zabeležili niti enega obolenja za črnimi kozami in niti enega sumljivega primera.

* * *

Predsednik zveze kulturno - prosvetnih organizacij koprske občine Vlado Rotar je izročil posebna priznanja članom moškega pevskega zbora Simon Gregorčič v Kopru. Ta zbor se je v zadnjih letih udeleževal številnih kulturno prosvetnih prireditev v občini in zunaj nje ter nastopal na samostojnih koncertih. Z vztrajnim in požrtvovalnim delom so dosegli tudi kvaliteto in sodijo danes med najboljše pevske zbore na Primorskem in v Sloveniji.

Filatelistična razstava v Kopru

V počastitev 15-letnice Luke Koper bodo koprski filatelisti priredili filatelistično razstavo s temo «Gravitacijsko področje luke Koper».

Otvoritev razstave v sejni dvorani PTT podjetja v Kopru bo 23. maja 1972 ob 10. uri. Tega dne bo pošta v Kopru žigosala vse poštne pošiljke s priložnostnim žigom z oznako 15-letnice Luke Koper.

Razstava bo odprta vsak dan ob 9. — 13.30 vse do 29. maja 1972.

Gasilci rešili srni

Tudi divjad potrebuje večkrat človeške pomoči. To se je zgodilo prav včeraj srnama, ki sta s Kalvarije prišli k Soči, da bi se odžejali. Zaradi spolzkega in strmega pobočja pa ubogi živalici nista mogli spet navzgor. Nekdo je o tem obvestil goriške gasilce, ki so takoj prihiteli ter preplašeni in ranjeni srni ulovili v mrežo.

Živali je nato pregledal tudi pokrajinski živinozdravnik dr. Nibrant in jima nudil potrebno pomoč. Gasilci so jih nato odpeljali v bližinoLočnika, kjer sta spet zdirjali v svobodo goščave.

● Na križišču ulic Roma in Crispi je včeraj zjutraj prišlo do lažje prometne nesreče, katere žrtev je bil 68-letni upokojenec Uc ciol Giannino iz Ul. Garzaroli 159.

Kolesar je prihajal s Travnika, na križišču pa ga je podrl avtomobilist, ki mu ni dal prednosti. V bolnišnici so mu nudili samo prvo pomoč; ozdravel bo v 10. dneh.

VAŽNA SINDIKALNA IN DEMOKRATIČNA PRIDOBITEV

Kovinarji ladjedelnice Italcantieri volijo delegate v tovarniški svet

Jeseni zapade 40 delovnih pogodb - Združevanje kovinarjev v enoten sindikat

Zaradi odločitve UIL resen zastoj v sindikalnem združevanju

Te dni v tržiški ladjedelnici Italcantieri volijo delegate tovarniških svetov. Gre za izvolitev 109 delegatov vseh kategorij delavcev in 13 delegatov uradnikov. Pred vsakimi volitvami v posameznih oddelkih imajo delavci svojo volilno zborovanje, na katerem se seznanijo z volilnim postopkom in pa s pomenom tega dogodka. V večjih oddelkih, kjer je zaposlenih tudi večje število delavcev (sem spadajo na primer varilci v hali in varilci na ladji) bodo izvolili celo po 15 delegatov. Vsi skupaj bodo sestavljali tovarniški svet. Gre za izvolitev sindikalnega telesa, ki je pomembna delavska pridobitev iz sindikalne jeseni 1969. Zanimivo je, da volitve tovarniškega sveta metalurgov ne potekajo po vnaprej pripravljenih kandidatnih listah, kot so jih sestavljali za volitve notranjih komisij, ampak prejmejo delavci belo glasovnico, na katero imajo pravico napisati od enega do največ tri imena delegatov. Med sindikalnimi organizacijami kovinarjev CGIL, CISL in UIL obstaja sporazum, da prejme vsaka po eno tretjino delegatov. Volitve so demokratične in delavci izberejo za delegata zares najbolj predane in sposobne, da bodo zastopali njihove interese.

Včeraj smo se po telefonu pogovarjali z nekim kovinarjem, ki je prišel na sedež FIOM v Tržiču. Od njega smo želeli izvedeti, kakšen je mehanizem volitev in tudi njihov pomen. Ker je sam delegat, nam je te stvari vedel najbolje povedati. Dejal je: «Tovarniški svet koordinira delavske boje v ladjedelnici, hkrati pa preko delavskih zahtev izvaja politiko enotnega sindikata na vsedržavni ravni, kakor tudi vsedržavno politiko sindikalne organizacije v podjetju.»

Sedanje volitve v Italcantieri pa so pomembne tudi zaradi drugih razlogov. Prav te dni so vsedržavna vodstva treh sindikalnih strok kovinarjev sestavila osnutek nove delovne pogodbe, ki jo bodo proučili tovarniški sveti in jo bo konec maja odobrila vsedržavna skupščina tovarniških delegatov v Brescii. S tem bo odobrila izredno pomemben dokument. Njegova vrednost ne bo samo zaradi zahtev mezdnega značaja ter zahtev po izboljšanju normativnih določil, ampak predvsem zaradi političnih obveznosti, ki si jih sindikat nalaga za bližnjo jesen.

Težko bi napovedali, kakšna bo letošnja sindikalna jesen, ali bo prav tako vroča kot tista, ki je bila leta 1969 in ki je predstavljala kvaliteten preobrat v zavesti delavskega razreda ali pa bo zavzela drugačne oblike boja. Prav gotovo pa bo z zapadlostjo okoli 40 vsedržavnih delovnih pogodb, ki bodo zadevale skoraj 5 milijonov delavcev, mobilizirala ogromne množice in s tem postavila v diskusijo marsikakšno vprašanje, postavljeno v ospredje v zadnjem razdobju. Predvsem se bo potrebno soočiti s konservativnimi pritiski glede omejevanja svobode stavkanja, ki predstavlja temelj demokratičnih svobočin. Potrebno pa bo nadaljevati z izvajanjem politike reform, ki je zaradi desničarskih in centističnih pritiskov zastala.

Nesporno pripada v sedanjem razdobju italijanskim kovinarjem vloga v procesu sindikalnega združevanja kakor tudi v boju za nadaljnjo demokratizacijo na delovnem mestu. Kovinarji so edina in najmočnejša stroka, ki se je izjavila za sindikalno združitev ter zastavljeni cilj dosledno uresničuje. Žal se stvari ne razvijajo tako ugodno na celotnem sindikalnem področju. V Firencah sprejet soglasni sklep o sindikalni združitvi med CGIL, CISL in UIL je centralni komite UIL ta teden na svoji seji resno prekršil, ko je z večino glasov sklenil predložiti svoj združitveni kongres na poznejši datum. Gre za hudo odločitev, ki jo moremo razložiti s političnimi premiki v desno, izvršenimi v razdobju po letu 1969. Socialdemokratska in republikanska skupina v UIL sta pristali na izsiljevanje desnice ter zadala s takšno odločitvijo resen udarec nadaljnjemu sindikalnemu združevanju. Socialistična struja v UIL, ki je prejela na glasovanju 30 glasov, večinska pa 40, zagovarja sindikalno združitev. Doslej ima do tega vprašanja jasno stališče samo CGIL, ki zagovarja združevanje med CGIL, CISL in za enotnost zavzeto strujo v UIL, medtem ko CISL zagovarja samo združitev med vsemi tremi sindikati.

Tako je obetajoč razvoj zadnjih let, ki je uveljavljal sindikat kot nov dejavnik v italijanskem družbenem življenju in s tem povečal pogodbeno moč delavskega razreda, doživel nepričakovani zastoj. Zaradi nevarnosti, ki jih prinaša, so se znašle sindikalne centrale pred važnimi odločitvami. Kakor se nam stvari danes kažejo, pa bomo imeli v bližnji prihodnosti štiri sindikalne organizacije: enoten sindikat kovinarjev ter tri sindikalne konfederacije.

Vodstvo SDZ o volitvah

Vodstvo Slovenske demokratske zveze v Gorici nam je sporočilo, da «so na seji 13. t. m. preučili volilne izide in pri tem z zadovoljstvom ugotovili, da so slovenski volivci sledili njihovemu pozivu in temu primerno glasovali. K tej odločitvi slovenskih volivcev so gotovo pripomogli razgovori, ki so jih predstavniki SDZ imeli v teku volilne propagande z najvišjimi vladnimi osebnostmi, in dejstvo, da je pri teh volitvah šlo za ohranitev demokratičnih svobočin v državi».

ZANIMIVO ODKRITJE SLOVENSKIH KRAŠKIH JAMARJEV

Na Vrhu so «kraški krti» odkrili podzemeljski rov z veliko dvorano

V odprtino v Leščah sta najprej splezala jamarja Dominik Grilj in Stanko Kosič, pomagal jima je Venceslav Černic - V rovu je podzemeljska dvorana visoka 30 metrov

«Kraški krti», slovenski jamarji z Vrha in iz Doberdoba, so v prejšnjih dneh na Vrhu, pravzaprav v Leščah, odkrili jamo, ki je doslej največja znana jama na goriškem Krasu. V njej so odkrili veliko podzemno dvorano, ki je po prvih opažanjih visoka približno 30 metrov, njene stene pa so dolge približno dvajset metrov.

Naši mladeniči na Krasu se z jamarstvom ukvarjajo že dolgo vrsto let. Svoje proste nedeljske ure preživijo v jamah, prav tako se vanje spuščajo v nočnih urah, po vsakodnevnem trdem delu. Ta njihov «šport» jih mnogo stane, ne le truda in pazljivosti, marveč tudi denarja, saj so si sčasoma sami nabavili najnujnejše, kar je v zvezi z jamarstvom: vrvi, lestve, svetilke, varnostne naprave.

V skupini «Kraških krtov» je približno dvajset mladeničev z Vrha, Doberdoba in iz drugih naših krajev na Krasu. Do sedaj so odkrili že celo vrsto manjših jam, sreča, da bi odkrili lepo in veliko jamo, jih je doletela šele prejšnji teden.

V nedeljo 7. maja, na dan volitev, sta se Dominik Gril z Vrha in Stanko Kosič iz Doberdoba spustila v votlino v Leščah, potem ko so razširili majhno odprtino na kraški gmajni. Pomagal jima je Venceslav Černic z Vrha. Počasi sta se Gril in Kosič spuščala v kraško podzemlje in začudena ugotavljala, da so prehodi v tej jami lahko dostopni, da se naravna pot spušča na lahko in poševno v globino. Že v tem prvem delu jame so naši raziskovalci ugotavljali, da so kapniki v tej jami zelo lepi in da velja iti dalje.

Po približno sto metrih so se ustavili, ker so našli trdo skalo. Naprej ni bilo mogoče. Zaradi tega so prvi dan napredovanje ustavili, vrnili so se na svetlo in jamo pokrili. Vanjo so se vrnili v sredo 5. maja zvečer, po trdem delu. Pričeli so tolči z dletom. Delo jim je šlo lahko od rok, saj sta Gril in Kosič zidarja. Na pomoč pa so jima priskočili drugi jamarji, njihovi prijatelji, in razbijanje skale je trajalo več ur. Končno so napravili tako luknjo, da je človeško telo lahko šlo skozi. Prodiranje v globino se je nadaljevalo.

Lepote komaj odkrite jame na Vrhu, ki ima še neslutene raziskovalne možnosti

Tudi tokrat je bilo napredovanje lahko, brez večjih težav, vrvi in lestev skoro niso uporabljali. Napredovali so sicer oprezno, ker nisi vedeli kaj jih čaka. Ta večer so napredovali drugih 400-500 metrov, pot jih je tudi tokrat vodila navzdol, nekako v smeri Vrh - Gabrje.

V tem drugem delu jame so odkrili veliko dvorano, ki je visoka približno trideset metrov (niso je še točno izmerili), njene stene pa so široke približno dvajset metrov vsaka. V tej dvorani je približno dvajset večjih stalagmitov, ki imajo premer kot kaka cementna kolona. Eden izmed jamarjev je tej dvorani dal ime Skupščinska dvorana.

Poleg te velike podzemske dvorane so naši Kraševci odkrili še nekaj manjših dvoran. Eni so dali ime «Soba špagetov», kjer je v njej nešteto belih stalaktitov, podobnih špagetom.

Naši jamarji seveda niso mogli po povratku na površino zemlje skriti svojega zadovoljstva, ker so se prav dobro zavedali, da so odkrili doslej največjo in brez dvoma najlepšo podzemsko jamo na goriškem Krasu. Zaradi tega se je vest o odkritju razširila v soboto 13. maja je v jamo šla večja skupina navdušenih kraških jamarjev. Vsi so si ogledali jamo, odkrili še marsikako stransko luknjo in dvorano, vsi so bili navdušeni nad njeno lepoto.

Z raziskovanjem jame bodo nadaljevali, vendar bo njih delo oprezno, kajti prav je, da se tako bogastvo našega kraškega podzemlja ohrani nedotaknjeno. Našim jamarjem čestitamo, prepričani pa smo, da se bodo potrudili, da bodo odkrili se marsikaj zanimivega na naši kraški zemlji.

Iz tržiške bolnišnice

V tržiškem pristanišču Portorosega se je 31-letni Giuseppe Pahor iz Ul. Galilei 4 poškodoval po levem gležnju. Na nogo mu je namreč padel težak hlod; zdraviti se bo moral 25 dni.

Zaradi nerodnega padca bo morala v bolnišnici ostati za 20 dni 75-letna Vincenza Semoli iz Begliana. Poškodovala se je po desnem ramenu.

Na svojem vrtu v Suliščanu, Trg sv. Tomaža, je padla z drevesa 11-letna deklica Elizabetta Gava. Zaradi udarca bo ostala v bolnišnici 15 dni.

MEDNARODNO SREČANJE BO V SEPTEMBRU

Letos na tekmovanju pevskih zborov tudi gostje iz Sovjetske zveze in Romunije

Število udeležencev se iz leta v leto veča - Goriška prireditev dobila visoka mednarodna priznanja - Ob robu tekmovanja debate o problemih zborovskega petja

V drugi polovici septembra bo v Gorici XI. mednarodno tekmovanje pevskih zborov. Naše mesto ima na tem področju že bogato tradicijo in število zborov, ki sodelujejo na manifestaciji, se iz leta v leto veča. Lani so se zborovskega tekmovanja «Seghizzi» udeležile Avstrija, Jugoslavija, Nemčija, Madžarska, Poljska, Holandska, Bolgarija, Grčija in Španija. Letos se bosta tekmovanja udeležila tudi zbora iz Sovjetske zveze in Romunije. Precej verjetnosti je, da bo prisotna tudi Finska. Poleg vseh tujih, se tekmovanja udeležuje vedno večje število domačih zborov. Praktično lahko rečemo, da bodo letos v Gorici prisotne vse države srednje Evrope. Pri vsem tem ne smemo pozabiti na doprinos, ki ga manifestaciji dajejo zbori iz naše dežele. V zadnjih letih se je ta doprinos povečal ne samo številčno ampak tudi kvalitetno. Gorica postaja tako center ne samo italijanskega temveč srednjeevropskega zborovskega petja.

Celotna septembrska manifestacija «Seghizzi» bo pod okriljem dežele Furlanije - Julijske krajine, ki s svojo pomočjo omogoča tovrstno srečanje evropskih zborov.

Poleg petja samega bo na programu tudi evropsko srečanje, na katerem bodo govorili o današnjih problemih na področju zborovskega petja. Podobno srečanje je bilo prvič pred dvema letoma, letošnje bo tretje po vrsti. Glavna tema srečanja bodo letos tri vprašanja: «Kaj poje Evropa danes», «Mladina in glasba» in «Mladina in zborovsko petje».

S petjem in debato bodo tako dali zaključen okvir problemu zborovskega petja v Evropi.

Manifestacija za mir v Vietnamu

V torek, 23. maja ob 18 uri bo v Tržiču velika manifestacija za mir v Vietnamu. Manifestacija, ki jo pripravljajo tržiški odbor za mir na svetu, lokalna sekcija ANPI in Zveza za lokalne avtonomije, se bo začela v Ul. Garibaldi s sprevodom. Po mestnih ulicah bo sprevod šel na Trg Republike, kjer bo javno zborovanje. Manifestacije se bo udeležilo predvsem veliko delavcev. Svojo prisotnost so najavili nameč mnogi delavski odbori, med njimi notranji odbor tržiške ladjedelnice in odbor obrata Detroit.

Nastop lutkarjev s «Trdoglavčkom»

Na pobudo Slovenske prosvetne zveze bo v torek 23. maja nastopilo v klubu «Simon Gregorčič» v Gorici lutkovno gledališče «Jože Pengov» iz Ljubljane s predstavo «Trdoglavček».

Omenjena skupina je že večkrat nastopila na ljubljanski televiziji, zaradi tega jo marsikdo med našimi otroci, ki sledi oddajam te postaje, že pozna. Ob priliki goriškega gostovanja pa bodo imeli goriški otroci možnost, da si od bliže ogledajo lutke in spoznali v resničnosti njihove oblikovalce.

Predstava se bo pričela ob 16.30.

V PODGORI OD 1. DO 5. JUNIJA

Partizansko srečanje ob ustanovitvi odseka ANPI

Na osrednji prireditvi bosta govorila partizanska komisarja - Vrsta manjših prireditev

Ko so pred meseci ustanovili v Podgori odsek Vsedržavne zveze partizanov Italije (ANPI), so se dogovorili o nekaterih pomembnih pobudah. Da bi seznanili javnost z vedno živečimi partizanskimi tradicijami v tej vasi, ki je dala lepo število protifašistov in partizanov, so sklenili prirediti med 1. in 5. junijem partizansko srečanje. Ustanovitev sekcije bodo počastili s celo vrsto prireditev, med katerimi bo najpomembnejša v nedeljo, 4. junija. Tisti dan se bodo srečali partizani iz Podgore in ostalih krajev Goriške, spregovorila pa bosta politični preganjanec in komisar Tržaške brigade Vladimir Kenda ter komisar divizije Garibaldi v Furlaniji Mario Lizzero - Andrea.

Program obsega tudi naslednje prireditve: v četrtek bo nogometna tekma dveh podgorskih ekip, v petek tekmovanje v briškoli za bogate nagrade, v soboto pa ples. V nedeljo bodo za govorom nastopili združeni pevski zbori z Goriške v spremstvu godbe na pihala «Kras» iz Doberdoba ter folklorna skupina «Sovodnje».

Vse prireditve bodo v prijetnem topolovem gozdičku pri Madonini.

Tečaj za inštalaterje metanovodske napeljave

Že več časa oskrbujejo Gorico z metanom in ne s plinom. S tem v zvezi so goriški inštalaterji pridobili precej znanja. Kljub temu pa si želijo še nadaljnjega strokovnega izpopolnjevanja. Zaradi tega je goriško občinsko podjetje za vodo, metan, elektriko in prevoze priredilo izpopolnjevalni tečaj. Udeležuje se ga nad osemdeset inštalaterjev iz Gorice, nekaj delavcev Vzhodnofurlanskega vodovodnega konzorcija (ta bo na podeželju upravljal metanovodsko mrežo), in vrsta mladih obrtnikov iz Krmina. Tu bodo namreč pričeli v kratkem urejevati metanovodsko mrežo in je zaradi tega zanimanje mladih obrtnikov razumljivo.

Vodstvo tečaja so prepustili INIASI, tečaj je otvoril predsednik upravnega sveta občinskega podjetja dr. Marin. Doslej so imeli že nekaj predavanj, s pomočjo filmov, ki jih je dalo na razpolago podjetje Italgas, od skupine ENI. Predavajo strokovnjaki omenjenega podjetja.

Udeležencem tečaja bo INIASA dala spričevalo, jutri popoldne si bodo tečajniki ogledali naprave metanovoda na Majnici.

Nocoj bo pel v Verdiju Giuseppe di Stefano

Z Leoncavallovo melocramo v dveh dejanjih «Glumači» se bo nocoj pričel drugi del 8. operne sezone. Včeraj in v sredo je bil na programu Verdijev «Ples v maskah», ki je goriško operno publiko zelo navdušil.

Za nocojšnje delo se predvideva še večji uspeh, predvsem zaradi protagonista Giuseppa di Stefana. Poleg slavnega tenorista bodo v «Glumačih» nastopali še Silvana Tumicelli, Gianni Maffeo, Nereo Ceron in Giuseppe Lamacchia.

Po «Glumačih» bodo danes izvajali prvič v Gorici tudi Milellovo «La farsa della tinozza», kjer bosta poleg domačinke Pinuccie Viel nastopala še Giuseppe Lamacchia in Fernanda Cadoni. Delo režira Carlo Acly Azzolini, orkester bo pa dirigiral Enrico Pessina.

Na povabilo Mladinskega krožka-Gorica bo danes, v petek, ob 20.30 v klubu «S. Gregorčič» gostoval Mali oder Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice z Genetovim delom v režiji Iztoka Toryja

POOSTRENI NADZOR

Kino

Gorica

VERDI ob 21.00 operna predstava «Glumači», nastopa tenorist Giuseppe di Stefano.

CORSO ob 17.15—22.00: «Roma», P. Gonzales in F. Florence; barvni film, mladini pod 14. letom prepovedan.

MODERNISSIMO ob 17.15—22.00: «Il Decamerone proibito», O. De Santis in C. De Carvalho; barvni film, mladini pod 18. letom prepovedan.

CENTRALE ob 17.00—21.30: «Il corsaro della mezza luna», J. Derek in J. M. Canale; barvni film.

VITTORIA ob 17.15—21.30: «Willard e i topi», B. Davison in S. Loche; barvni film, mladini pod 14. letom prepovedan.

Tržič

AZZURRO ob 17.30: «La Texana e i fratelli Penitenza», R. Welch in R. Culp; barvni film.

EXCELSIOR ob 16.00: «Zio Tom», Barvni dokumentarni film.

PRINCIPE ob 17.30: «Cane di paglia», D. Hoffman in S. George. Barvni film.

Nova Gorica

SOČA (N. Gorica): «Pot v Katmandu», francoski barvni film — ob 18. in 20.

SVOBODA: «Ljubezen v troje», francoski barvni film — ob 18. in 20.

DESKLE: «Zakon v Pecosu», francoski barvni film — ob 20.

RENČE: Danes zaprto.

ŠEMPAS: Danes zaprto.

KANAL: Danes zaprto.

PRVAČINA: «Čudež ljubezni», nemški barvni film — ob 20.

Izleti

Slovensko planinsko društvo v Gorici priredi v nedeljo, 21. maja družinski izlet na Koroško z obiskom Beljaka, Svatne (rojstne vasi Miklove Zale) in Vrbskega jezera. Na razpolago je še nekaj prostorov, ki jih lahko zainteresirani rezervirajo na sedežu SPD, Ul. Malta 2, tel. 24-95.

Razna obvestila

Za doraščajočo mladino v Gorici priredi SPD v Gorici filmsko popoldne jutri, v soboto, ob 16.30 v Prosvetni dvorani. Vrteli bodo drugi del filma «Bratovščina sinjega galeba».

A. P. OGAREV: PRIPOVEDUJEJO VODNIKI I. PODREKA IN DRUGI DOMAČINI

«Pri Kobaridu 1917 sem bil vodnik jaz...»

Spomini na leta, ko smo se še kot otroci spoznavali z vojno - Protiletalske baterije v «zaledju» bojišča

11.

RDEČI ROB ...

V štirih letih narodnoosvobodilne borbe smo se partizani počutili v gorah kot doma. V nas je bil kot zasidran občutek varnosti in prostosti. Razgled na vse strani neba in v doline pod nami je bil neoviran. Na višinah primorskih gorà in hribov smo bili — «... izobčeni preroki novih dni», — kot je lepo povedal partizanski pesnik Ivan Minatti.

In kdo so bili ti — «... izobčeni preroki novih dni»?

Gozdarji, drvarji, dninarji, hlapci, bajtarji, kmetje, obrtniki, študenti, učitelji, pesniki, pisatelji, umetniki. Borili so se za zemljo, ki jih je redila, borili so se za svobodo, ki jim jo je bil ukradel okupator, borili so se za materin jezik, ki ga je bil okupator prepovedal in izrinil iz šol in uradov. Pesnik Alojz Gradnik je dobo tako krutega zatiranja izrazil s temi besedami:

Mi tu živi učakali smo grozo —
človek in gora, mesto, trg in vas —
da izgubili smo svoj krst in glas —
veš — da se zovem zdaj — Monte Nevoso?

Ker sem temu odstavku dal podnaslov Rdeči rob, je nujno, da je vsebina tega spomina posvečena žrtvi komandanta Gregorčičeve brigade — Francu Uršiču - Jožku. Ko so Nemci v avgustu 1944 v tistih višinah napadli brigado, je bil Jožko hudo ranjen. Takega so Nemci ujeli in odpeljali s seboj. Nekaj časa so ga zdravili, potem pa spravili v zapor v Trstu.

V marcu 1945 je bil še živ. V tistem zaporu sta bili tudi dve tovarišiči, Dora iz Boršta pri Trstu in Julka s Tolminskega. Nekega dne sta sloneli pri oknu in od domotožja začeli natihoma peti. Ko sta nehali, se je iz nasprotne strani dvorišča in tretjega nadstropja zaporov oglasil neznanec:

«Tovarišici, še zapojta.»

Ponovili sta pesem z občutkom, da nekomu lajšata bolečino hrepenenja po svobodi. Drugi dan sta kuharja Mora — bil je pošten Italijan in zanesljiv tovariš — vprašali, če ve, kdo je zaprt na drugi strani v tretjem nadstropju. Prinesel jima je sporočilo, da je tisti tovariš zaprt v celici številka 100. Napisali sta mu pismo, ki ga je Moro odnesel neznancu. Dobili sta odgovor, kjer je neznanec med drugim pisal:

«Jaz sem partizan Jožko, komandant brigade, ki operira na področju Beneške Slovenije. V avgustu 1944 sem bil med borbo hudo ranjen in ujeli so me Nemci. Odpeljali so me v Trst in tu zaprli. Mislim, da vesta, kaj počenjajo tu z ljudmi. Sedaj sem že bolj gol kot oblečen. Obleka na meni je že razpadla od umazanije, škornje so mi vzeli in sem sedaj bos. Želim si sonca in svežega zraka.»

Potem sta mu večkrat pisali in Jožko je odgovarjal. Ker so bile v tistem zaporu skoro same ženske, so se dogovorile, da bodo Jožku pomagale. Dve, ki sta kot šivilji izdelovali vojaške srajce, sta mu iz ostankov sešili srajco in hlače, druge

Eno vojaških pokopališč iz prve svetovne vojne, na katerem so pokopani avstrijski ali nemški vojaki, ki so padli vzdolž soškega bojišča

pa so iz odeje in slamarice naredile copate. Moro je vse to odnesel v celico številka 100. Jožko je bil ganjen nad tolikšno skrbjo in se ni mogel dovolj zahvaliti.

Za velikonočne praznike 1945 so jetnice prejele od doma velike pakete z raznimi jedili in voščili. Tovarišica Vera z Reke je predlagala, da bi vsaka nekaj odstopila za Jožka. V vsem nadstropju ni nobena odrekla prispevka v hrani. Iz barvnih trakov so izdelale celo majhno zastavico, v katero so zavile kuhano jajce in priložile še cvetočo breskovo vejico. Velik paket in posebej zastavo z jajcem in breskovo vejico je Moro odnesel Jožku v celico.

To je bilo zadnje darilo tovarišic zaprtemu komandantu Gregorčičeve brigade, Francu Uršiču - Jožku. Kmalu potem je poslal zadnje pismo, v katerem je sporočal, da ga hočejo Nemci zamenjati za ujetega nemškega oficirja. Jožko je zamenjavo odločno odklonil. Odgovoril je, da je bolje, če partizani ubijejo nemškega oficirja kot da bi ga izpustili, ker bi potem našim ljudem naredil še veliko hudega.

Jožko si je s tem napisal smrtno obsodbo... Nekaj dni potem je Moro sporočil ženskam:

«Celica številka sto je prazna...»

Jožka so požrli plameni krematorija v Rižarni...

Rdeči rob, ki ob jasnih dnevih vsak večer rdeče zažari, mu je lep in veličasten spomenik.

VSAKO JUTRO V ZARJI NOVI ...

Na nagrobnem spomeniku triglavskemu župniku Jakobu Aljažu na pokopališču v Dovjem pri Mojstrani je vklesan značilen napis. Prve tri vrstice se glasijo:

Vsako jutro v zarji novi
naši zažare vrhovi,
čakajo kdaj prideš spet...

Ko sem hodil po tolminskih sedmih vrhovih, so me ves čas spremljali verzi:

«... čakajo, kdaj prideš spet...»

Naši zgodovinski vrhovi: Krn, Rdeči rob, Mrzli vrh, Vodil vrh, Matajur, Kolovrat, Kozlov rob. Pomembni zgodovinski mejniki v življenju prebivalcev Tolminske deželice.

V tem zapisu sem nekajkrat zapisal tudi ime Erwin Rommel. V drugi svetovni vojni je bil tedaj mladi nadporočnik Erwin Rommel eden najvidnejših Hitlerjevih feldmaršalov. Ko je pred izkrcanjem zaveznikov v Normandiji stal s svojim adjutantom na pusti obali, je dejal:

«Vojno bomo dobili ali izgubili na tej obali. Prvih štirindvajset ur invazije bo odločilnih. To bo za zaveznike in Nemčijo — najdaljši dan.»

Drugo ime s soške fronte je poročnik *von Paulus*, kasnejši Hitlerjev feldmaršal. Takratni avstrijski vojaki, Slovenci, ki so bili pod njegovim poveljstvom na Dupli planini, se ga spominjajo kot zelo surovega častnika. Antona Habèja iz Črnega vrha nad Idrijo je celo surovo pretepel.

(Nadaljevanje sledi)

VOLILNI IZIDI V DESETIH ČISTO SLOVENSKIH SLOVENSKOBENEŠKIH OBČINAH

Emigrantov je 30 odst. in v zadnjih dvajsetih letih niso še nikoli volili

Če bi volili, bi zrušili sedanji politični monopol KD, katere glasovi pa nenehno padajo: letos jih je bilo še 38 odst., kar pa je za 8 odst. manj, kot znaša njeno poprečje v Furlaniji

Rezultati letošnjih majskih volitev za parlament kažejo v desetih *čisto slovenskih* občinah Beneške Slovenije podobne pojave kot so nasploh v goratih krajih videmske pokrajine zlasti pa v Karniji, kjer — kot je P. d. že večkrat poudaril — razsaja emigracija v svoji najbolj viruletni obliki. Povprečje volivcev je v Furlaniji 91,99 odst. t. je nekaj odstotkov nižje od udeležbe na volitvah v goriški in tržaški pokrajini. Toda tudi teh 91,99 odst. pač ne more odsevati prave demografske stvarnosti, saj o tem čivkajo vsi vrabci na furlanskih in beneškoslovenskh strehah, ki pokrivajo napol izpraznjene hiše.

Letos je volilo v desetih slovenskih občinah 9.427 volivcev, leta 1968 jih je volilo 9.940, torej za 513 manj, leta 1963 pa jih je volilo kar 10.092. Iz leta v leto pada število prebivalcev po beneških vaseh neprimerno hitreje kot pa upada počasi število oddanih glasov.

Število vpisanih volivcev pa je na političnih in administrativnih volitvah znašalo okoli 20 odst. več kot pa je glasovalo volivcev. Volilna udeležba je znašala letos od 65 do 70 odst., tako kot tudi pri prejšnjih volitvah. Ker se je do letošnjih političnih volitev emigracija še povečala, je pač razlika med številom vpisanih volivcev in oddanimi glasovi še večja. Poprečno je bilo vpisanih v desetih občinah za nepolitične in druge volitve okoli 15 tisoč volivcev, volilo pa jih je okoli 9.500.

Politične volitve so bile zadnjih 15 let sredi aprila ali pa maja. Takrat so skoraj vsi odrasli dela sposobni ljudje na delu v emigraciji. Doslej je prihajalo od emigrantov iz tujine na volitve le neznatno število volivcev, pač pa je prihajalo precejšnje število emigrantov, ki delajo v industrijskih središčih severne Italije. Velika večina emigrantov pa dela v tujini. Izjema je pri tem Rezija, iz katere je večina na delu v mejah Italije.

Kako se pa odrežejo pri volitvah posamezne stranke?

Največ glasov pobere krščanska demokracija. Letos je krščanska demokracija nabrala 5840 glasov, ali 38 odst. vseh glasov. Poprečje v videmski pokrajini znaša za krščansko demokracijo 46,21 odst., Beneška Slovenija je torej za 8 odst. pod furlanskim poprečjem. Krščanska demokracija je imela pri političnih volitvah 1963. leta 7336 glasov, 1968. leta 6408, pri letošnjih volitvah pa 5956, torej izgublja vsakih pet let na političnih volitvah kar precej glasov.

Katera stranka pa je izkoristila te izgubljene krščanskodemokratske glasove? Pravzaprav nobena. Druge nekoliko znatnejše stranke v Beneški Sloveniji sta socialistična in socialdemokratska stranka in pa komunistična stranka. Te se še držijo oziroma le rahlo padajo. Druge stranke kot so misovci, liberalci ali pa republikanci zberejo le neznatno število glasov.

* * *

Združena *socialistična stranka* PSU je leta 1968 zbrala 2360 glasov, letos pa je dobila socialistična stranka PSI 947 glasov, socialni demokrati pa 1360, obe skupaj torej 2307 glasov, kar je za razmere v Beneški Sloveniji precejšnje število.

Socialni demokrati so dlje časa usidrani v Beneški Sloveniji kot pa socialisti. Morda ustreza konservativnemu mišljenju starih volivcev, po večini upokojencev in drugih starejših ljudi, da volijo raje «umirjene» socialne demokrate. Skoro v vseh desetih občinah število socialdemokratskih volivcev presega sto, najmočnejši pa so v Špetru, Sovodnjem, Podbonescu in v dveh občinah zahodne Benečije: v Tipani in Brdu. Socialisti pa so najmočnejši v Špetru in Reziji. V Reziji so socialisti vplivnejši, saj držijo v rokah občino.

* * *

Komunisti so nabrali pri letošnjih volitvah 572 glasov, pri volitvah 1968. leta pa 593, torej 21 glasov več. Najmočnejši so v Špetru, kjer so porasli od 149 na 169. Več glasov so prejeli tudi v Sovodnjem in Tipani, držijo se v Brdu in Podbonescu, za polovico pa so padli v Grmeku.

* * *

Misovci so se sicer precej dvignili, toda njihovo število je neznatno, saj jih pride poprečno le trideset na občino. Svoje glasove so paberkovali predvsem na opustošenem liberalnem strnišču v Sv. Lenartu, Podbonecsu, v Brdu in v Reziji, kjer so bile prej liberalne organizacije. Edino v Špetru so misovci dobili priliv glasov tudi iz drugih virov in ne samo liberalnih. 186 misovskih glasov leta 1968 in sedanjih 322 v vseh slovenskih občinah so res reven ostanek nekdanje močne desnice v prvih povojnih letih, ko so *«trikoloristi»*, *«paesi tuoi»* in razne druge formacije bile umetno napihnjene od vplivnih krogov v državnem aparatu. Sicer pa kako naj bo izrazita desnica močna v teh hribovskih vaseh s starim prebivalstvom v emigracijskem razkroju?!

re. al.

(Nadaljevanje na 6. strani)

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Hkratna razstava treh generacij

V zgodovini našega zamejskega slikarstva se je menda tokrat prvič zgodilo nekaj, kar jamči njegov obstoj in razvoj. Istega dne so namreč odprli svoje razstave predstavniki treh rodov. Nad 80 let stari Silvester Godina je razstavil v miljski galeriji «Lo Squero», nad 40 let stari Atilij Kralj je istega dne odprl razstavo v «Kraški hiši» v Repnu, v Tržaški knjigarni pa se je istega dne predstavil občinstvu s svojimi deli najmlajši Boris Zuljan. Vsak izmed teh treh likovnikov pa na svoj način predstavlja svojo dobo.

Silvester Godina je tokrat dobesedno napolnil oba prostora miljske galerije z oljnatimi podobami in kar čudimo se, od kod more sodobnik slovenskih impresionistov črpati toliko mladostnega zaleta, da se mu tudi v zadnjem času kar množijo razgledi Krasa, morja ter tihožitja in predvsem cvetja, vsekakor podobe, ki nas bodo še dolgo razveseljevale s svojimi živahnimi, toplimi barvami.

Drugače, enobarvno in manj romantično se nam tokrat predstavlja Atilij Kralj s črnimi in rjavimi risbami kraških razgledov, v katerih je poudarek v glavnem na arhitekturnih posebnostih naših vasi, na košatih dimnikih prizidanih ognjišč (izpahnjenkah), na baladurjih, kalunah in borjačih, ogradah in dolinah ter vinogradih, kjer zori grozdje za kraški teran. Kralj je prefinjeno izostren risar, kar je nujno že pri njegovem poklicu. Kot Kraševec pa čuti nadvse pristno lepoto svoje zemlje, ker skuša v teh risbah ohraniti njeno prvobitnost s tem, da

MILKO BAMBIČ

(Nadaljevanje na 6. strani)

Horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Odlično razumevanje s poslovnimi tovariši. V svojih sodbah skušajte biti čim bolj objektivni.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Še vedno so potrebni precejšnji napori, kajti sicer ne bo šlo vse prav. Nova prijateljstva.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Primerno vzdušje za uveljavitev izvirnih idej. Naj vas ne zavedejo prevelike obljube.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Nekdo vas bo skušal v poslovnih zadevah prelisičiti. Spoznali se boste s prijetnimi ljudmi.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Ne spuščajte se v nevarno tekmo, na katero niste pripravljeni. Večer preživite doma.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Počakajte, da se spor ublaži in ga nato razčlenite. Neka znana oseba vas bo presenetila.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Spoznali boste, da neka oseba vam ni bila naklonjena. Zvečer si privoščite nekoliko zabave.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 21. 11.) Braniti boste morali svoj položaj. Neka zamuda vas bo spravila v slabo voljo.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Prenaglo se navdušite in prenaglo izgubite voljo. Skušajte razčistiti vsa dvomljiva vprašanja.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Prevzeli boste delo, ki ga ne boste zmogli. Poiščite si zato sodelavce. Prijeten večer.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Današnje vzdušje vam ne bo omogočilo posebnih poslovnih uspehov. Ne zanašajte se na nove znance.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Zvezde vam nakazujejo veliko sreče. Kar se tiče čustvenih zadev, se ne boste mogli pritoževati.

Dolinska «majenca» v slikah

Tudi letošnja «majenca» je mimo. Vreme ji ni bilo naklonjeno, toda okoli mlaja se je zbralo veliko ljudi

Prvi dan «majence» je bil tudi koncert: nastopili sta tudi kočevska in domaća, breška godba

Letošnji «partnerji» in «partnerce» prihajajo v spremstvu godbe poslednjič pod mlaj

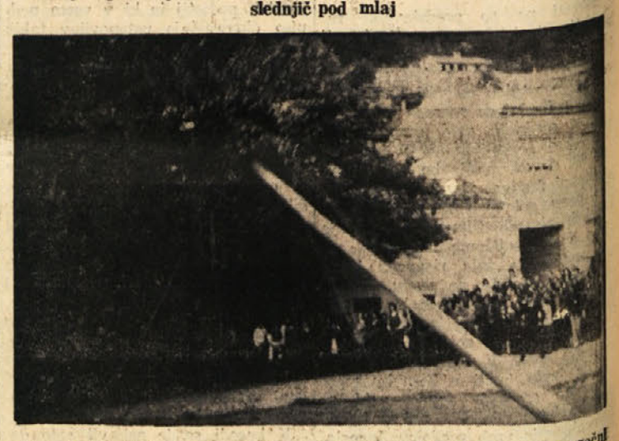

Toda tudi mlaju je čas potekel. Ko je praznika konec, se mogočni mlaj zruši...

Na krošnjo, bolje rečeno na pomaranče se je pognalo vse mlado in ne več mlado...

TONE SVETINA

390.

UKANA

TRETJA KNJIGA

Ljudje so polegali na cesto pred tanke, da njihova vojska ne bi odšla. Vedeli so, da to pomeni vrnitev Italijanov in negotovo prihodnost. Ženske so zasipale vojake s cvetjem in jokale. «Vrnite se!»

Nikogar ni bilo v vsej brigadi, ki bi mislil, da se ne bodo vrnili...

Že ko so izginjale zadnje čete brigad IV. armade, so iz nekaterih hiš zmagoslavno zaplapolale italijanske zastave. Od vseh brigad se je poslednja umikala brigada KNOJ. Štela je več kot 1500 mož. Na klancu pod Opčinami je komandant, major Dušan Furlan, ustavil svoje vozilo. Z roko si je pokril oči, iz katerih so mu privrele solze. Premagala so ga čustva. Na vseh pločnikih so stali ljudje in mahali v slovo svoji vojski. Kot bi slutil, da se ne bodo nikdar več vrnili v to mesto, je Furlan ukazal brigadi, da obstane in da vsi izstrele častno salvo — v pozdrav Trstu in Slovencem.

Dvignilo se je tri tisoč rok in iz tisoč petsto cevi pušk, mitraljezov in brzostrelk je švisnil ogenj. V zraku je završalo, kot bi se vnela najhujša bitka. Električne žice in tramvajski kabli so popadali s stebrov, sesekani na koščke. To ni bila salva. Ne samo v komandantu Dušanu, tudi v vseh borcih so zavrela čustva srda, razočaranja in žalosti. Vsakdo si je dal duška. Pokalo je, dokler je imel kdo pri sebi kaj municije. Če bi Dušan sedaj ukazal, naj se brigada obrne in juriša v mesto, bi šli tudi z golimi rokami in noži na angleške in ameriške tanke. Ko so borci izvedeli, da bodo izgubili mesto, jim je bilo vseeno, če se takoj vname spopad, v katerem bi izginili vsi z mestom vred...

Še preden je streljanje ponehalo, so že pribrzele angleške izvidnice na avtomobilih, takoj za njimi pa v civilnih oblekah pripadniki Ozne, ki so ostali v Trstu. Prišli so Blisk, Jelovčan in drugi. Dušanu so povedali, da je v mestu alarm in da ameriška in angleška vojska beži v utrdbe, da so posadke v tankih in da so se ladje približale pristanišču.

Dušan je skušal ustaviti streljanje. Smejal se je na vse grlo. Tudi na Titov rojstni dan, petindvajsetega maja, je bilo tako. Takoj po mitingih so nekatere bojne enote začele od veselja streljati v zrak. Kmalu je pokalo po vsem mestu, kot bi se vojna znova začela. Angleško poveljstvo je izgubilo živce, med Jugoslovani pa ni bilo nikogar, ki bi mogel streljanje preprečiti.

«Udarimo po njih in jih vrzimo v morje!» so tedaj govorili borci.

«Fantje, ne norite!» so jih pregovarjali komisarji. «Res bi jih prvo noč vrgli v morje, toda naslednji dan bi nas njihova letala in topovi z ladij uničili z mestom vred!»

Pri tem streljanju so imeli sedem ranjenih in na srečo nobenega mrtvega. Najbolj smešno pa je bilo, da so v vseh bližnjih ulicah izginile s hiš italijanske zastave...

Zdaj so laže marširali v strmino. Spotoma so se poslavljali od sinjega zaliva, kjer so bile zasidrane angleške bojne ladje s topovi, namerjenimi na strateške točke.

Po vseh hišah, od tržaških predmestij dalje, so bili napisi: «Tukaj je Jugoslavija! Tukaj smo Slovenci! Živio Tito!»

Nova žrtev za mir... Toda kri ni voda. Osem tisoč mrtvih je pokopanih na teh zahodnih mejah, da bi Slovenci ostali na zemlji, kjer so živeli stoletja.

Sedeli so na soncu in si pripovedovali zgodbe iz Trsta. Tik pred umikom je brigada odpeljala iz mesta nekaj sto ujetnikov, vojnih zločincev, ki so jih dan in noč lovili po Trstu. Vse te so zavoljo nekega sporazuma morali vrniti nazaj, da bi jim sodila zavezniška sodišča.

Za resasto travo se je oprijemal dvajsetleten fant, ki mu je na obrazu obvisela trpkost. Pripovedoval jim je, da je med tistimi, katere so vrnili, prepoznal fašista, ki je požigal njihovo vas. Takrat je skrit v kleti gledal, kako so na vejo jablane pred hišo obesili očeta in brata ter odpeljati mater in sestro. Sam se je komaj rešil iz goreče hiše...

«Ukaz je ukaz,» so mu rekli poveljujoči. «Ti nimaš pri, lahko si se zmotil!» Dovolili so mu, da je spremljal transport do Opčin. Tam so Angleži večino ujetnikov spustili. Fant pa je šel za požigalcem tako dolgo, dokler ga ni v neki zakotni predmestni ulici ustrelil.

Primož je bil preveč prizadet, da bi se lahko pogovarjal. Najraje je bil sam. Odmaknjen streljaj od njih, je ležal na polici. Gledal je v daljave. Iz vijoličastih meglic je bodla v nebo njegova in njena gora. Slutil jo je, kako je bohotna v zelenju, ki ga že barva slana, kako je pohlevna in tiha v primeri z nazobčanimi škrbinami Alp.

Da je Ana umrla, je izvedel šele, ko so zapustili Trst. Dobil je pismo starega Travnikarja, napisano z okornimi črkami. Zavrtelo se mu je pred očmi. Vest je bila tako nenadna, da je bil nekaj časa čisto brez moči... Prosil je za dopust. «Nemogoče!» so mu rekli v štabu. Nikogar ni več spraševal. Odšel je kar brez prepustnice. Spotoma je ustavljal kamione, se presedal z vozila na vozilo, hodil peš in se prepiral z miličniki. Sredi noči je prišel do Travnikarjeve domačije. Ni budil domačih. Poiskal je grob. Legel je na sveže nasuto prst in jokal s stisnjenimi zobmi, dokler oči niso bile prazne...

Kako nor in ogaben svet! Kako nerazumljiv je človek! Ali res ne bodo mogli odpraviti ubijanja drugače kot z ubijanjem? Ana je verovala v svet ljubezni in v svet dobrega. V prvih urah miru je svojo zmoto plačala z življenjem...

Pri hiši je lajal pes, dolgo, dokler se ni prižgala luč. Travnikar je bil previden in ni maral iz hiše. Pes je bil nov in je lajal na tujca. Ko se le ni pomiril, je moža obšla čudna slutnja. Odpahnil je vrata in prišel ven s puško in svetilko v rokah. Primoža je našel na grobu, z rokami zagrebenimi v zemljo. Ležal je nepremično. Mislil je, da je mrtev. Šele ko

KOLESARSTVO — ŠE DVA DNI DO STARTA

Letošnji «Giro» brez predetape

Danes bo v Mestrah uradno plombiranje koles

BENETKE, 18. — V teku so zadnje priprave za letošnje mednarodno kolesarsko tekmovanje «Giro d'Italia», ki bo startalo v nedeljo v Benetkah, zaključilo pa se bo dvaindvajset dni kasneje v Milanu.

Prvotno so nameravali opraviti v Benetkah predetapo, kar pa je ta možnost odpadla, bodo tekmovalci do nedelje počivali, v kolikor seveda ne bodo trenirali in se pripravljali na napore proge te več kot 3.700 km dolge dirke.

Jutri ob 15. uri se bo začelo v mestrski športni palači plombiranje koles, ki se bo zaključilo ob 19. uri.

V soboto zjutraj bo za tekmovalce posebna maša v baziliki sv. Marka. Nato bo sprejem v kavarni «Quadri» v Benetkah, na Trgu sv. Marka, uradno kosilo pa bodo imeli tekmovalci v kasnejših urah v Mestrah.

Znak za start prve etape bodo dali v nedeljo ob 11.30 v Mestrah.

Tak bo spored za tekmovalce do začetka «Gira», na katerem starta kot glavni in veliki favorit tudi letos Belgijec Eddy Marckx. Na seznamu udeležencev dirke namreč ni nobenega imena, ki bi lahko zastavilo pot temu odličnemu kolesarju.

AVTOMOBILIZEM

PALERMO, 18. — Danes bi morale biti na Siciliji poskusne vožnje za mednarodno avtomobilsko tekmovanje «Plaketa Florio». Zaradi stavke palermskih gasilcev pa so morali te vožnje prenesti na soboto. K tekmovanju bodo pripustili 80 tekmovalcev, ki bodo na poskusnih vožnjah dosegli najboljše čase.

TENIS

BUKARESTA, 18. — Romunija vodi proti Iranu v teniškem tekmovanju za Davisov pokal po prvem dnevu z 2:0.

ATLETIKA

LOS ANGELES, 18. — Marty Liquori, veliki up ameriške atletike za letošnje olimpijske igre v teku na 1500 m, je včeraj izjavil, da v Münchnu ne bo nastopil. Ta odlični 22-letni ameriški atlet si je poškodoval peto, zaradi česar se bo moral podvreči operaciji. Nato bo moral imeti nogo v mavčni oblogi šest tednov, do konca leta pa ne bo smel trenirati.

Liquori je v teku na eno miljo že dosegel čas 3'54"6.

* * *

MOSKVA, 18. — Sovjetski prvak v metu kladiva Josif Gamski je na nekem tekmovanju v Lvovu vrgel svoje orodje 73,10 m daleč, kar je tretji najboljši met letošnje sezone na svetu. Bolje od njega sta letos vrgla kladivo le zahodni Nemec Beyer (73,88 m) in njegov rojak Schmidt (73,38 m).

Na nekem drugem tekmovanju v Minsku je Sovjet Vasilij Hmeljevski vrgel kladivo 72,40 m, stari Romuald Klim pa 69,86 m.

Oskar Rustja, srednji napadalec Primorja

ATLETIKA — V VIDMU

Deželno prvenstvo F-JK bo letos zelo zgodaj

Med najbolj zanimivimi disciplinami bo skok v višino za moške in ženske

Konec maja je še zelo zgodnji datum za deželno atletsko prvenstvo. Niso znane še vse moči domačih atletov in na dosedanjih tekmovanjih niti ni bilo doseženih posebno dobrih rezultatov, ker je tekmovalce vedno motil dež. Posebno malo so tekmovale ženske, ki se bodo v soboto in nedeljo tudi borile za deželne naslove.

Prvi dan bo obsegal naslednje discipline:

moški:

110 m ovire, 100 m, 400 m, 1500 m, 10.000 m, skok s palico, met krogle, met kladiva, troskok in met kopja

ženske:

100 m ovire, 100 m, 400 m, 1500 m, skok v višino.

V drugem dnevu bodo na sporedu vse ostale panoge.

V središču zanimanja prvega dne bo nedvomno met kladiva, kjer bo nastopal državni rekorder Vecchiato. Videmski atlet je baje že v zelo dobri formi in potencialno že zmožen dolgih metov. Pričakovati je bilo, da bo nov rekord dosegel že na prvih tekmovanjih, na nedavnem mitingu v Formiji pa je dosegel 69,50 m, dva metra pod rekordom. Vecchiatto računa letos na rezultat okoli 74 metrov in na zelo dobro uvrstitev na olimpijskih igrah. Velika zanimivost prvega dne bo tudi ženski skok v višino.

Skok v višino za moške bo največja privlačnost drugega dne. Na startu bodo kar trije atleti z osebnimi rekordi nad 2 metroma: Del Forno (212 cm), ter zelo mlada Cattaruzza (208 cm) in Nonino (205 cm). Trenutno je, kot kaže, najbolj v formi Cattaruzza.

Na prvenstvu bodo z nekaterimi dobrimi možnostmi nastopili tudi atleti ŠZ Bor.

K. B.

TEDENSKI PREGLED MLADINSKIH NOGOMETNIH PRVENSTEV

Fortitudo v prvenstvu naraščajnikov prehitel na lestvici Breg in Vesno

Mladinci Primorja so v tekmi z Don Boscom nepričakovano zapravili točko

MLADINCI

Primorje je odigralo v tem tednu eno samo tekmo, ker so srečanje z Edero odložili zaradi blatnega in razmočenega igrišča. Prosečani so remizirali z Don Boscom 2:2. Neodločen izid predstavlja za «rdeče-rumene» razočaranje, saj so po prvem polčasu vodili že z 2:0. V nadaljevanju so popustili, tako da so Tržačani s pomočjo pristranskega sodnika izenačili.

Prihodnje kolo bo za Prosečane precej zahtevno. Srečali se bodo z ekipo CRDA, ki jih je v prvem delu prvenstva porazila kar s 3:0. Primorje pa je od takrat pokazalo viden napredek saj ima na začasni lestvici enako število točk kot Tržačani. Zato se obeta na proseškem igrišču lepa tekma: «rdeče-rumeni» se bodo skušali oddolžiti za poraz, CRDA pa bo napela vse sile, da bi ponovila izid iz prvega srečanja.

IZIDI

Libertas — Edera	2:5
CRDA — Triestina	2:9
Don Bosco — Primorje	2:2
CGS — S. Giovanni	0:5
Edera — Primorje	n.o.
S. Giovanni — Triestina	2:2
CRDA — Livertas	1:2
Don Bosco — CGS	2:2

LESTVICA

Triestina	117
S. Giovanni	15
Don Bosco	12
Primorje in CRDA	9
Libertas	6
CGS	5
Edera	2

PRIHODNJE KOLO

Libertas — Triestina
S. Giovanni — Don Bosco
Primorje — CRDA
CGS — Edera

NARAŠČAJNIKI

Skupina A

Gaja nadaljuje z negativnimi nastopi. V četrtek jo je premagala tudi ekipa Muggesane in jo je dohitela na začasni lestvici. Fadričani so zgubili z visokim rezultatom 0:4, kar dokazuje, da so bili Miljčani daleč boljši od njih. Če bodo gajevci nadaljevali po tej poti, se bodo kmalu znašli prav na repu lestvice.

V nedeljo se bo Gaja spoprijela s Triestino B, ki meri na končno prvo mesto. Naloga naših fantov bo zato zelo težka. Vsa predvidevanja govorijo v korist tržaške enajsterice, če pa bodo «zeleno-rumeni» zaigrali spet tako borbeno in požrtvovalno, kot so v prvih treh tekmah, bi lahko pripravili presenečenje.

IZIDI

Lib. Rocol — Triestina B	0:2
Muggesana — Gaja	4:0
Edera — CGS	2:1
Olimpia Greta — Giarizzole A	0:5
Gaja — Lib. Rocol	n.o
S. Sergio — Muggesana	n.o.
CGS — Olimpia Greta	5:0
Giarizzole A — Edera	n.o.

LESTVICA

CGS	16
Triestina B in Giarizzole A	13
Edera	8
Gaja in Muggesana	7
Libertas Rocol	5
S. Sergio	4
Olimpia Greta	3

PRIHODNJE KOLO

Gaja — Triestina B
Libertas Rocol — Giarizzole A
Muggesana — CGS
S. Sergio — Edera

Skupina B

Prejšnja kola niso bila uspešna za naše enajsterice. Breg in Vesna sta osvojila v treh tekmah le točko. Brežani so odigrali tekmo s Fortitudom, ki je odločala o prvem mestu lestvice. Zmagali so Miljčani in so tako tudi prehiteli «plave».

Vesna je v zadnjem tednu nastopila dvakrat: remizirala je z Libertasom, klonila pa je Fortitudu. Križani so imeli precej smole predvsem v prvem srečanju, saj so vedno prevladovali, poleg tega pa so prav v zadnji minuti zastreljali enajstmetrovko. V drugi tekmi je bila zmaga Fortituda zaslužena. Gostje so igrali preudarno in zanesljivo: pridobljeni točki pa sta še povečali njihovo prednost.

Prihodnja nasprotnika ne bosta povzročala našim fantom prevečč preglavic: Vesna bo gostovala pri Triestini A, Breg pa bo imel v gosteh ekipo Inter SS. V obeh tekmah bi morali slovenski enajsterici osvojiti obe točki

IZIDI

Esperia — Costalunga	n.o.
Fortitudo — Breg	1:0
Vesna — Libertas	0:0
Inter SS — Triestina A	1:5
Fortitudo — Vesna	4:0
Costalunga — Breg	n.o.
Libertas — Triestina A	n.o.
Inter SS — Esperia	n.o.

LESTVICA

Fortitudo	16
Breg in Vesna	14
Libertas in Triestina A	10
Esperia	7
Costalunga	2
Inter SS	0

PRIHODNJE KOLO

Costalunga — Fortitudo
Triestina A — Vesna
Esperia — Libertas
Breg — Inter SS

Skupina C

V tretji skupini Primorje nadaljuje z lepimi nastopi. V slovenskem derbiju je premagalo Union s 3:0, nato pa je remiziralo proti drugemu z lestvice, Ponziani. V obeh srečanjih so prikazali Prosečani zrel nogomet, posebno v drugem, ko so igrali z okrnjeno postavo.

Cilj «rdeče-rumenih» je sedaj uvrstitev v finalni del prvenstva. Če bodo nadaljevali z dobro igro bodo v tem nedvomno uspeli.

Union je povsem razočaral. Najprej je zgubil s Primorjem s 3:0, nato še s S. Giovannijem z 8:0. Ekipa ne igra tako sproščeno, kot je v začetku, predvsem pa je popustila obramba. Prihodnja tekma z Rosandro nam bo pokazala, če sta bila poraza le slučajna, ali pa je bil to pričetek krize.

Primorje bo v nedeljo igralo z Don Boscom. Prosečani bodo brez dvoma napeli vse sile, da bi se maščevali za nezaslužen poraz iz prvega dela prvenstva.

IZIDI

Primorje — Union	3:0
Rosandra — S. Giovanni	0:3
Roianese — Don Bosco	7:1
Giarizzole B — Ponziana	0:2
Rosandra — Roianese	1:1
Union — S. Giovanni	0:8
Don Bosco — Giarizzole B	n.o.
Ponziana — Primorje	0:0

LESTVICA

S. Giovanni	119
Ponziana	13
Roianese	12
Primorje	10
Union	9
Don Bosco	7
Giarizzole B	4
Rosandra	3

PRIHODNJE KOLO

Giarizzole B — Roianese
Union — Rosandra
Primorje — Don Bosco
S. Giovanni — Ponziana

ZAČETNIKI

Po številnih porazih sta si Breg in Zarja spet priborila zmago. Brežani so odpravili Inter SS z 1:0, Zarja pa je premagala Muggesano z 2:1. Zmagi sta povsem zasluženi, saj sta se obe ekipi precej potrudili preden sta strli odpor nasprotnikov.

IZIDI

Breg — Inter SS	1:0
Giarizzole — Libertas	1:1
Zarja — Muggesana	2:1
Esperia Pio XII — Ponziana	3:0

PRIHODNJE KOLO

Fortitudo — Breg
Muggesana — Esperia Pio XII
Inter SS — Zarja
Ponziana — Giarizzole

M. K.

TENIS

SAN BENEDETTO DEL TRONTO, 18. — Danes so opravili žrebanje nasprotnikov za teniško tekmovanje za Davisov pokal med Italijo in Nizozemsko, ki se bo danes začelo v tem mestu. Veljalo bo za 2. kolo A skupine evropskega področja. V prvih srečanjih posameznikov se bo Bertolucci srečal z nizozemskim prvakom Hemmsom, Panatta pa s Hordyikom.

* * *

BANGOLORE, 18. — V finalu azijskega področja teniškega tekmovanja za Davisov pokal je Avstralija premagala Indijo s 5:0.

V naslednjem kolu se bo Avstralija pomerila z zmagovalcem evropske A skupine.

PRIMORSKE NOGOMETNE ENAJSTERICE V SLOVENSKIH LIGAH

V primorskih derbijih poraz Pirana in Tolmina

Adria letos ni zgubila na tujem nobene tekme, doma pa ni osvojila še nobene točke

Koper in Izola

Koper je v nedeljo doživel drugi letošnji poraz, oziroma prvega na gostovanjih. V Ptuju je nastopil oslabljen, brez Kocjančiča v obrambi in Ambrožiča v napadu, kljub temu pa se je ves prvi polčas s taktično dobro igro uspešno upiral letos zelo dobri Dravi, s katero sta že precej časa skupaj na lestvici. Po odmoru pa so Koprčani klonili in do 70. minute prejeli že tri gole. Pozneje je Jovanovič ublažil domače vodstvo, vendar to je bilo za kaj več kot za poraz z dvema goloma razlike premalo. Kljub porazu je Koper še vedno na petem mestu, zmanjšal pa se je njegov naskok pred zasledovalci s treh na dve točki.

Izolani ne poznajo več zmage. V nedeljo so sicer spet pokazali dobro igro, vendar bi lahko kljub temu tekmo z Aluminijem, ki je že v 4. minuti povedel tudi zgubili, če ne bi sodnik dosodil enajstmetrovke, ki jo je potem realiziral T. Gregorič. Napad se je spet «proslavil» s svojo neučinkovitostjo, saj gola ni znal doseči niti iz stoodstotnih priložnosti. K sreči pa tudi zadnji trije na lestvici ne blestijo, tako da ima Izola še vedno štiri točke prednosti pred najbližjima zasledovalcema in štiri kola pred koncem brškone že zagotovljen obstanek, seveda če ne bodo slučajno iz 2. zvezne lige izpadli kar trije slovenski predstavniki.

Na prvem mestu SNL je spet Ilirija, ki je v derbiju kola nekoliko presenetljivo premagala trboveljskega Rudarja. Trboveljčani niso imeli sreče. Nastopili so oslabljeni, a so kljub temu dvakrat povedli, na koncu pa so vseeno poraženi zapuščali igrišče.

Zahodna conska liga

V derbiju vodečih je po pričakovanju Triglav premagal Litijo, tako da zaostaja le še za dve točki. Hkrati pa je spet dobilo možnost za osvojitev prvega mesta tudi ajdovsko Primorje, ki ima tri točke manj od Litije, vendar v nadaljevanju ugoden razpored.

Boj za obstanek je iz kola v kolo zanimivejši, saj še kar sedmim moštvom grozi izpad.

Vozila — Tolmin

Derbi v Novi Gorici, v katerem so Vozila slavila minimalno zmago, ni navdušil gledalcev, k «sreči» pa je za nekaj razburjenja poskrbel sodnik, ki je v drugem polčasu prinašal nerazumljive odločitve. Domačini se niso preveč naprezali, Tolminci pa so se borili, vendar je njihova ekipa precej šibka. Predvsem terja moštvo ustrezne mlade moči, ki pa jih žal ni, saj so veterani v ekipi sicer izkušeni, vendar jim manjka mladostne prožnosti in hitrosti. Tudi če se Tolminci letos obdržijo v ligi, za kar so precejšnje možnosti glede na lepo zalogo točk iz jesenskega dela (in ker bosta verjetno izpadli le zadnji dve ekipi), pa bodo imeli potem hude težave in se zlepa ne bodo prebili iz sedanje krize na zeleno vejo. Naštejmo še strelce golov: Petrovčič 2 in Bučan (11 m) za Vozila ter Vukušič in Veličkovič (11 m) za Tolmin.

Adria

Tudi četrto gostovanje mirenske ekipe se je končalo uspešno, tako da je Adria po nedeljskem porazu Litije edina ekipa, ki letos še ni zgubila v gosteh. Po drugi strani pa Mirenci doma še niso osvojili niti točke, kar jih velja še lepše uvrstitve. Upajmo, da se jim bo tudi na domačem igrišču končno odprlo, saj so po zadnjih igrah dokazali, da so trenutno ena boljših ekip v ZCNL. Na nedeljski tekmi na Jesenicah so nadigrali tamkajšnjo ekipo (ki je ena najslabših v ligi) že v začetku tekme, ko so preko Fornazariča in S. Frančeškina dosegli solidno vodstvo, ki so ga potem domačini le znižali.

Piran — Primorje

Pirančani še kar naprej po nepotrebnem zgubljajo tekme (Primorje jim je dalo zmagonosna zadetka pred samim koncem tekme) in oddajajo točke, tako da se bodo morali v prihodnje potruditi, če ne želijo izpasti. Primorje je z zanesljivo igro še enkrat zmagalo v gosteh in nepopustljivo vztraja v vrhu lestvice. Derbi v Piranu je imel tri odločilna obdobja. V sredini prvega polčasa so Ajdovci povedli z goloma Batagelja in Kopatina, nakar so se po odmoru domačini zbrali in odlični Morato je dvakrat zatresel mrežo gostov. Ko je že zgledalo, da se bosta tekmeca razšla z neodločenim rezultatom, so Ajdovci v zadnjih petih minutah še dvakrat presenetili domačo obrambo (strelca Brecelj in Bizjak) in osvojili obe točki.

V nedeljo samo ZCNL

V SNL bodo to nedeljo prosti, razen tistih igralcev, ki bodo nastopili za slovensko reprezentanco na turnirju prijateljstva.

V ZCNL, kjer so začeli spomladanski del prvenstva teden dni kasneje, pa bodo odigrali zaostalo drugo spomladansko, oziroma trinajsto kolo, v katerem bosta spet dva primorska derbija. V Piranu bodo gostovala Vozila, v Mirnu pa Tolmin. Pirančanom gori pod nogami in se bodo borili za obe točki. Ogorčen boj bo tudi v Mirnu, kjer ima prednost Adria, če ne bo podcenjevala nasprotnika. Primorje, ki bo gostilo Hrastnik je ponovno velik favorit.

B. P.

Oskar Rustja, srednji napadalec Primorja

ODBOJKA — NA MLADINSKIH IGRAH V TRSTU

Breg preko prve ovire na pokrajinskem turnirju

Igralke Sokola so v skupini A zasedle 2. mesto

Včeraj se je začel v Trstu prvi del pokrajinskega dela mladinskih iger v ženski odbojki. V A skupini, kjer nastopajo Breg, Sokol in OMA sta se obe slovenski ekipi uvrstili na prvi mesti, OMA pa je bila zadnja.

Zasluženo je v tem delu tekmovanja zmagal Breg, ki je pokazal vsej za razred boljšo odbojko, kot ostali dve ekipi. Mlade Brežanke so s svojim nastopom potrdile, da so ekipa, ki ima pred seboj lepo bodočnost, če bo še naprej tako napredovala. Igra «plavih» je namreč (za njihovo starost) zrela, lepo gradijo posamezne akcije, tolčejo močno, servirajo zanesljivo in skoraj noben udarec ne gre v prazno. Dekleta so tudi dinamična, požrtvovalna, sproščena in lahko rečemo, da že dolgo na tržaških igriščih nismo videli tako mlade šesterke s tako dobro igro. Pozna se pač, da se pripravlja pod strokovno in izkušeno roko trenerja Jurška, ki je v svoje varovanke vložil mnogo truda, a zdaj že žanje prve sadove, kar je lahko v zadoščenje njemu, društvu in vsej naši odbojki.

Sokol je predstavil ekipo, ki še ni dovolj uigrana. Nekatere članice te šesterke namreč vadijo šele nekaj tednov in zato od njih ni bilo mogoče pričakovati kaj več. Kljub temu so se dekleta borila pogumno in so tudi ugnala šesterko OMA z dokaj prepričljivim izidom. Vsekakor so v ekipi Sokola dekleta, na katera lahko društvo resno računa, če jim bo seveda posvetilo dovolj pozornosti in jim ustvarilo pogoje za treniranje in pogoste nastope.

OMA ni pokazala nič posebnega. Dekleta so igrala bolj po sistemu «če gre, gre», in so svoj odpor proti obema slovenskima postavama improvizirale, kar je bilo seveda za zmago mnogo premalo.

Izidi snočnjih tekem:

Breg — Sokol 2:0 (15:1, 15:1)
Sokol — OMA 2:0 (15:8, 15:3)
Breg — OMA 2:0 (15:2, 15:0)

Postavi naših šesterk sta bili taki:

BREG: Ludvik, Meneghetti, Pavletič, Žerjal, Kofol, Kosmač, Svetina, Olenik, Trenta.

SOKOL: Tiranco, Antonič, Kralj, Legiša, Grobiša, Grassi.

Končna lestvica A skupine: 1. Breg 4, 2. Sokol 2, 3. OMA 0.

Breg se je s to zmago uvrstil v pokrajinski finale, ki bo na vrsti v četrtek, na njem pa se bodo pomerile med seboj zmagovite šesterke vseh treh skupin.

VATERPOLO

SIRACUSA, 18. — Na mednarodnem vaterpolskem turnirju v Siracusi so dosegli ta izida:

Moskva — Honved Budimpešta	2:1
Mladost Zagreb — Camogli	8:3
Moskva — Mladost Zagreb	3:1
Honved Budimpešta — Camogli	3:2

Sovjeti so z zmago nad Jugoslovani zasedli prvo mesto turnirja.

* * *

MÜNCHEN, 18. — Na kvalifikacijskem olimpijskem vaterpolskem turnirju v Münchnu vodita Romunija in Španija pred Grčijo.

BEZBOL — NA MLADINSKIH IGRAH

ALPINA-PRIMOREC 6:3

To je bil prvi poraz Trebencev v tem prvenstvu

Bezbolska ekipa Primorca je v okviru letošnjih mladinskih iger doživela prvi poraz. Openska Alpina je po zagrizenem boju premagala Trebence s 6:3. Čeprav je bila slovenska ekipa premagana, pa izid sam kaže, da je opravila v zadnjem času velik napredek. Poraz s 6:3 je namreč najugodnejši od vseh, kar jih je Primorec dosegel v dosedanjih srečanjih z Alpino. Tudi ostale ekipe, ki se udeležujejo tega turnirja, je Alpina premagala s precej bolj izdatnimi izidi. Zato je lahko trener Taučar s svojimi varovanci (kljub neuspehu) zadovoljen.

Bitka za zmago je bila izredno zagrizena in prav nobena krivica bi se ne zgodila Opencem, če bi morali z igrišča poraženi. Trebenci so v tem srečanju pokazali tehnični napredek, ki so ga dosegli v zadnjem času. Žal, so se mladi slovenski igralci v kritičnih trenutkih nekoliko zmedli in so zagrešili nekaj osnovnih napak. Del krivde za ta poraz pade tudi na trenerja, saj v odločilnih trenutkih ni opravil potrebnih menjav, pa tudi igralci niso bili najbolje razpostavljeni po igrišču. Med posamezniki je Mauro Kralj zadovoljil v vseh vlogah, Aldo Brišček in Igor Kralj sta se izkazala kot tolkača, Valter Malalan in Valter Milkovič pa kot metalca.

Poraz proti Alpini pa seveda še ne pomeni, da si je Primorec zapravil že vse možnosti za osvojitev prvega mesta. Presenečenja v nadaljevanju turnirja namreč niso izključena, čeprav je le malo verjetno, da bi kateremu moštvu uspelo premagati Opence.

Postava Primorca: V. Milkovič (1-4-9), A. Milkovič (8), F. Kralj (8), I. Kralj (2-5), Mauro Kralj (6-2), Marko Kralj (5-6), V. Malalan (1-4), D. Malalan (9-4), Brišček (3), Sardoč (7).

V ostalih tekmah tega turnirja so dosegli še naslednja izida: Prosecco - Chiarbola 8:4, Libertas - IHS 8:1.

K. T.

ATLETIKA

BOCEN, 18. — 28. maja bo v Meranu večja mednarodna ženska atletska prireditev. Doslej so poleg Italije prijavile svoje ekipe tudi Avstrija, Švica in Madžarska.

se je zganil, mu je odleglo. Povabil ga je v hišo. Da bi ga tolažil, ni imel besed. Zato ga je pustil: naj leži, dokler mu ne bo odleglo.

Naslednji dan sta izkopala v gozdu brezo in jo posadila na njen grob, tako kot si je želela. Vzel je v naročje otroka. Zdelo se mu je, da mu piše v očeh in da ima na obrazu zarisano, da je izgubil mater. Sedaj ga je redila Travnikarjeva mama, ki je bila otrok vajena. Tinka pa mu je izkazovala vso ljubezen.

«Tvoj je in njen. Poglej, vsakemu malo je podoben,» je govoril Travnikar. «Koliko otrok je ostalo brez očetov, brez mater ali pa brez obeh! Čemu?» Na to vprašanje nista odgovarjala, ker bi bili vsi razumski razlogi dim v vetru...

Stari Travnikar mu je dal vse njene stvari, kot je želela, da ga bodo spominjale nanjo. Primož si je oprtal njen nahrbtnik in zdelo se mu je, da gresta skupaj na pot. Večkrat ji ga je pomagal nositi na dolgih nočnih pohodih. Ko je izvedel, kako je umrla, ni več spraševal. Kar šel je. Hodil bi hodil brez obstanka... Če bi le vedel, kam so odšli morilci, bi šel za njimi, dokler ne bi podrl poslednjega. Tako pa si je mislil: «Dobro, da ima Marko neka imena. Saj svet postaja majhen. Tudi očetovega izdajalca sem dolgo iskal. In sem ga našel!»

V mesečini se je odpravil po partizanskih stezah, sto in stokrat prehojenih, na pobočja njune gore, kot bi veroval, da bo tam našel njo, ko da se je tja preselila njena duša. Vse do vrha ga je spremljalo drevje, skale in mesečina. Kot takrat, ko sta hodila sama. Bila je z njim in pogovarjal se je z njo. Pravzaprav človek ne umre, če ga ima kdo rad. Preseli se v bitja, ki ga ljubijo. Ona se je preselila vanj in v njem bo živela.

Vrh gore je bil gol in prostran. Ozelenele so trave okoli mrtvih utrdb, katerih votle oči so strmele vanj. Legel je v kotanjo in gledal, kako bledi noč in se umika jutru. Z dnem je zagledal Travnikarjevo domačijo kot belo točko v zelenem pobočju hribovja. Tam raste njegov sin brez matere. Sam, prepuščen dobrim ljudem. In tam, nekje v globeli, so ruševine njegovega doma.

Nikoli ne bi vedel povedati, kaj je doživel v tej noči. V duši mu je ostalo kot neizpeta pesem. «Kaj si, življenje?» je pomislil. Prisluhnil je odmevu zemlje — prebujala se je, živela in umirala. Vračal se je po senčni strani gore. Tu je našel troje razpadajočih trupel. Naznanile so mu jih ptice, vreščeče po vejah. Teh ne bo morda nihče več našel. Nihče ne bo vedel, kdaj se je končala njihova pot, in tudi ne, kakšen konec so doživeli...

«Zbor mrtvih straž na gori najinih misli... Ne bodo sami in midva ne bova sama...»

Vojko je poskrbel, da je Blisk posredoval za Primožа na brigadnem štabu, da ni imel težav, ko se je vrnil. Njegov jekleno sivi, za večno užaloščeni pogled je govoril dovolj. Razodeval ga je kot človeka, v katerega se ni dobro vtikati brez potrebe. Vojko je bil edini, ki je delil z njim žalost. In pomagal mu je, da se mu ni spremenila v obup.

Sence so padle v dolino Soče, ko je Vojko vstal in odredil, da gredo naprej. Šli so na Rdeči rob, odondod pa so se spuščali po skalnatih grapah proti Mrzlemu vrhu.

Tod so se raztezali rovi, iz katerih se je poleti 1944 Gregorčičeva brigada obupno branila pred gorskimi lovci. Od tod sta se bila Blisk in Don izmaknila v ostenje. Pod stenami so zagledali človeka, ki je s krampom kopal zemljo. Vojko je poslal patruljo po stezi navzdol, s Primožem pa sta zalezla moža, kot lovci zalezejo divjad. Primož je ostal v smeri verjetnega bega, pripravljen z brzostrelko, Vojko pa se je plazil po šopih resastih trav do okopov. Ko se je dvignil in pogledal čez rob, je sprožil kamen. Mož s širokokrajnim klobukom se je obrnil in obstal.

«Roke gor!» je Vojko ostro ukazal.

Mož je dvignil roke, v katerih je držal dve nasekani bombi. Drug od drugega sta bila oddaljena le nekaj metrov. Mož je bil toliko izkušen, da je takoj zaznal nevarni lesk v očeh mladca. V delcu sekunde bi ga lahko ubil, zato ga je gledal kar se da milo in prijazno.

«Staro železo kopljem! Te bombe so zanič! Brez vžigal so.»

Neprijetno se je počutil pred puško in daljnogledom. Vedel je, da mu fant še ne zaupa.

«Obrni se in vrzi bombi po bregu!»

Mož ga je ubogal in Vojko je povesil puško.

«Kdo in od kod ste?» ga je vprašal že bolj ljubeznivo.

«Nedaleč od tod živim pod steno.»

«A, samotar ste?!»

«Da, samotar!»

«Tisti, ki koplje granate iz prve svetovne vojne?»

Mož je prikimal. Primož je prilezel navzgor in ko je plezal v rov, sta se Vojko in starec že prijateljsko pogovarjala.

«Ali se spomniš, Primož? To je starec, o katerem nama je pravil Blisk. Povedal sem mu že, da smo prijatelji.»

Primož se je skušal nasmehniti in podal mu je roko.

Vojku je bil starec všeč. Bil je slok in mišičast. Obraz je imel ožgan, oči so mu svetlo sijale. Zdel se mu je kot viharno drevo, kot del sveta, v katerem je bival. Na obrazu mu je bral, da ga je življenje hudo pestilo. Spominjal ga je na drevo v višavju, ki so ga oklestile strele in razbičal vihar. Oči pa so mu ostale bistre kot reka v dolini.

Starec jima je pokazal avstrijski rov, skladišče granat, zasutih s prstjo, pomešano s človeškimi kostmi. Le-te je starec zlagal na stran, da bi jih znova zakopal.

«Kako gre kaj železo v denar?» se je pozanimal Vojko.

«Slabo plačujejo gospodje in drago računajo S temi in onimi imam slabe izkušnje.»

«Pa se najde še kaj vrednega?» se je pozanimal Primož in opazoval osamljenega moža, kot bi v njem iskal svojo pobodo.

«Vojaka sta in vesta, da tisti, ki so jih pošiljali sem umret niso premogli drugega kot uši.»

Pospremila sta ga do njegove luknje. Tam sta se napil vode in se oprhala v slapu. Ob sončnem zahodu so sedli ' ognju v kaverni. Starec je postal prijazen in zaupljiv.

«Vidva sta dobra fanta.»

«Kako veste?» je vprašal Vojko.

«Iz oči vama berem. Tudi pes to ve, poglejta, kako se vama dobrika. Kogar ne mara moj pes, je slab. Pred takim stisne rep med noge, naježi dlako in zarenči.»

Vojko je poklical psa, ki mu je bilo ime Rjavko, da se mu je vzpel na kolena, in ga pobožal. Obrnil se je k možu in povprašal:

«Kako pa naj vam rečeva?»

«Kar Stari me imenujta, tako so me klicali partizani. V letih sem in kar poda se mi...»

«Midva pa sva Vojko in Primož. Mi smo zdaj gospodarji na meji. Povedal bom svojim ljudem, da vam ne bodo delali sitnosti. Saj razumete, kaj je vojska. Nekateri iz strahu prehitro pritisnejo na petelina.»

«Ti se dobro obvladaš. Vedel sem, da ne boš streljal, če bom miroval.»

Vojko se je nasmehnil:

«Vsak na svoj način varuje sebe.»

V naslednjih dneh sta ga spet obiskala.

Ko so se ustavljali pri prebivalcih samotnih kmetij, raztresenih po terasastih pobočjih pod stenami in po strminah nad reko, se je Vojko pozanimal tudi za starca. Mislil si je: laže sodiš človeka, če veš, kaj o njem mislijo drugi. Potem pa je ugotovil, da sodiš tudi teže, zakaj tujci smo si, dokler se ne odpremo drug drugemu.

Kako čudno so moža sodili ljudje! Nekateri so ga imeli za čudaka in malo prismojenega. Ni jim šlo v račun, zakaj živi v divjini, sam s psom, in se ne meni za svet. Pobožne ženske so ga imele za brezbožnika, ki ga je slaba vest pregnala v samoto. Druge pa so ga imele za puščavnika in svetnika. Prejšnji vodnik karavle ga je imenoval stari jazbec, ker je živel pod zemljo v rovu. Nekateri so menili, da je lenuh in potepuh, ker rad pohajkuje po gorah. Bili pa so tudi taki, ki so ga sodili pošteno, čeprav so o njem vedeli malo ali pa nič. Priznali so mu pravico, da živi nenavadno in samosvoje, ker si pač tako želi in noče nikomur nič žalega.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 793 808 794 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 33 82
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 795 823
Oglasni oddelek TRST Ul. Montecchi 6/III Telefon 761 470
Naročnina
Mesečno 1 100 lir — vnaprej: polletna 6.100 lir, celoletna 11.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 17.000 lir. V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, mesečna 14.— din, letna 140.— din,
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 19. maja 1972

Za SFRJ Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir. «Mali oglasi» 80 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.
Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel Izdaja in tiska ZTT - Trst

PONOVEN IZBRUH TERORISTIČNIH IN GVERILSKIH NAPADOV

Dvoumna angleška politika glede severnoirske tragedije

V zadnjih 12 urah dva mrtva - Ali bodo protestanti odgovorili na napade gverilcev IRA?

LONDON, 18. — Gverila v Severni Irski se je ponovno razplamtela. Konec prejšnjega tedna so našteli šest smrtnih žrtev in več je število ranjenih (menda okoli 60).

Hudi spopadi med gverilci iz vrst IRA in angleškimi vojaki ter organiziranimi skupinami protestantov pa se nadaljujejo. V zadnjih 12 urah je umrl še en angleški vojak. Sinoči je na meji med Ulstrom in Irsko republiko padel neki drugi pripadnik angleških oboroženih sil. Koliko pa je bilo ranjenih pri raznih napadih, terorističnih akcijah in podobno, se še ne ve. Gotovo je le, da je bilo ranjenih pet ljudi pri eksploziji peklenskega stroja, ki je razdejal v Belfastu neki bar, kamor zahajajo v glavnem protestanti.

Gverilci organizacije IRA pa napadajo tudi vojaška oporišča. Pri enem od takih napadov na neko postojanko pri Londonderryju je močan eksploziven naboj padel pred neko šolo. Več otrok je bilo ranjenih, čeprav ne hudo.

Omeniti je še treba, da je izgubil življenje 15-letni deček, ki se je igral skupaj s svojimi sovrstniki na cesti protestanske četrti Shankill Road v Belfastu. Neki angleški policijski predstavnik je izjavil, da gre za premišljen napad «na nedolžne otroke».

Na kraju naj še omenimo, da so protestanti priredili zborovanje na katerim je govoril laeder gibanja «Vanguard» W. Craigh. Šlo je za zborovanje ulstrskih protestantov, ki pa jim je uspelo, da mobilizirajo tudi večje število delavcev iz neke bližnje tovarne. Po zborovanju so se manifestanti napotili v povorki po mestu. Gverilci IRA so streljali na povorko: ranjene so bile 4 osebe.

To je le bežen pregled krvavih dogodkov v Severni Irski. Slika je nepopolna, ker je treba upoštevati, da se spopadi vrstijo drug za drugim v vseh mejnih četrtih v Belfastu, Londonderryju in drugih severnoirskih mestih. Angleške vojaške in policijske sile nadzorujejo le nekatera področja. IRA se je zabarikadirala v katoliške četrti, protestanti pa so v zadnjih dneh zavzeli položaje v nekaterih okrajih. V te in na področja, ki jih nadzoruje IRA, ni dovoljen vstop angleškim oboroženim silam. Protestanti zahtevajo ponoven vpoklic agentov zloglasnih pomožnih policijskih enot «B specials».

Angleške oblasti zastopajo tezo, da je IRA sprožila novo ofenzivo proti angleškim policijskim in vojaškim silam, ker se baje boji, da bo ostala osamljena spričo ugodne reakcije katoličanov na prehod oblasti v roke angleških sil. Po uradnem angleškem mnenju naj bi gverilci IRA skušali provocirati protestante na krvav spopad.

Ta teza je v bistvu naklonjena protestantskim zahtevkom. Zelo verjetno je, da protestanti sedaj mirujejo, ker se čutijo precej varni spričo varstva angleških varnostnih sil.

V Rimu se je začel proces proti karabinjerjem iz Bergama

RIM, 18. — Pred prizivnim sodiščem v Rimu se je danes začel proces proti karabinjerjem iz Bergama, ki so obtoženi, da so s silo izvili iz 26 občanov priznanje zločinov, ki jih ti niso nikoli zagrešili. Dogodek, ki je privedel agente pred sodišče se je pripetil leta 1964. Tedaj so karabinjerji iz Bergama aretirali 26 oseb v zvezi s preiskavo o seriji ropov v severni Italiji. Aretiranci so priznali po dolgem zaslišavanju, pred sodnikom pa so obtožili karabinjerje, da so jim s silo izvili priznanje. Sodnik je najprej izpustil obtožence na začasno svobodo, nato pa jih je oprostil, ker niso zagrešili prekrškov. Sodišče je tudi odredilo preiskavo proti karabinjerjem. Proces so preložili v Rim, kjer je bil bivši polkovnik karabinjerjev v Bergamu Mario Siani obsojen na tri leta in pol zapora zaradi poškodb in nasilja, kapetan Vittorio Rotellini in podčastnik Francesco Montelli na eno leto in mesec dni zapora, agent Carmine Puglia pa devet mesecev zaporne kazni.

V KRATKEM URADNO POROČILO

Obračun desetletnega dela protimafijske komisije

Skoraj 1300 strani poročila in raznih prilog - Novi parlament bo sklepal o nadaljnji dejavnosti komisije

RIM, 18. — Prihodnji teden bodo dotiskali v tiskarni italijanskega parlamenta ter nato takoj posredovali poslancem in senatorjem ter časnikarjem poročilo, ki ga je včeraj izročila predsednikoma poslanske zbornice in senata parlamentarna komisija za preiskovanje mafijskega pojava.

Poročilo šteje od 1200 do 1300 strani. V uvodu so na kratko navedena razna poglavja, sledi pa približno 150 strani dejanskega poročila. V zvezku je v tretjem delu okoli 60 prilog, med katerimi so številni stenografski zapisniki zaslišavanj in pričevanj

V eni od prilog je sistematično kazalo vseh dokumentov, ki jih hranijo v arhivu komisije in ki bodo na razpolago javnosti, razen če ne spadajo v zvrst dokumentov, ki jih ščitijo predpisi glede uradne tajne preiskovalnega postopka.

Poročilo komisije ni seveda dokončno temveč predstavlja le vmesen člen njenega delovanja. Dejansko pa prikazuje vse njeno delovanje od ustanovitve, to je l. 1962, do danes. Določene vrzeli obstajajo glede raznih vprašanj, ki jih komisija še ni utegnila preiskati do kraja. Sem spadajo na primer vprašanje povezave med mafijo in finančnimi ustanovami ter med mafijo in trgovino z mamili. Glede možnosti, da se preiskava nadaljuje ter uspešno zaključi bo sklepal novi parlament. Ustanovni zakon iz l. 1962 ne predpisuje nobenega roka glede dejavnosti komsije. Spričo tega bo moral novi parlament ubrati eno od teh poti: ali skleniti, da je bilo gradivo ,ki ga je zbrala komisija, zadovoljivo za dokončno oceno mafijskega pojava, ali pa ji zaupati nadaljevanje preiskav. Na splošno prevladuje mnenje, da bo parlament ubral to pot.

V tem primeru pa bo moral, ali imenovati popolnoma novo komisijo, ali pa jo dopolniti z nekaterimi novimi člani.

Na zadnjih volitvah se je namreč zgodilo, da nekateri člani komisije niso bili ponovno izvoljeni v parlament. Obstaja pa tudi vprašanje podpredsednika komisije, komunista Li Causija, ki sploh ni kandidiral na zadnjih volitvah.

Posebno poglavje poročila je posvečeno učinkom zakonov za pobijanje mafijske dejavnosti. Sem spadajo splošni in specifični predpisi, kot na primer nekateri ukrepi iz l. 1965. Ocena teh učinkov in nekateri nasveti za pobijanje mafijske dejavnosti v bodočnosti bodo prispevali brez dvoma k izdelavi novih zakonskih pobud.

V posebnem poglavju se obravnava vprašanje odnosov med mafijo in politično ter upravno oblastjo. Gre za vprašanje, kateremu je komisija posvetila pretežni del svoje pozornosti. Pri tem je stremela za tem, da bi podala jasno sliko, kako se lotiti njegove rešitve. Ne gre torej za kričeča odkritja, temveč samo za izdelavo učinkovite metode, kako se boriti proti infiltraciji mafije v oblastne organe.

Na kraju je v poročilu še posebno poglavje o odnosih med mafijo in banditizmom. Gre za dokončno poročilo (že šesto po vrstnem redu), o roparski dejavnosti v južni Italiji.

BEOGRAD, 18. — Sedemnajst oseb je bilo danes v Zagrebu težje in lažje poškodovanih zaradi trčenja dveh tramvajev na vogalu Savske in Vodnikove ulice. Med poškodovanimi sta dve osebi v kritičnem stanju. Do nesreče je prišlo, ker so tramvaju št. 14 odpovedale zavore.

SIMPOZIJ O PROSTORSKEM NAČRTOVANJU

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, 18. — V Ljubljani se je danes začel dvodnevni mednarodni simpozij o regionalnem prostorskem načrtovanju. Poleg slovenskih urbanistov se ga udeležujejo tudi gostje iz Hrvatske, Furlanije - Julijske krajine, avstrijske Koroške in Štajerske, Zvezne republike Nemčije ter obmejnega področja Madžarske.

Simpozij obravnava pomembno problematiko o urejanju prostora in varstvu okolja. Direktor republiškega zavoda za regionalno prostorsko načrtovanje dipl. ing. Milan Naprodnik je v uvodnem referatu dejal, da v dosedanjem družbenoekonomskem razvoju Slovenije niso dovolj načrtno usmerjali urbanizacije kot pozitivnega družbenega procesa modernega preslojevanja družbe Prav tako ni bilo načrtovanje razvoja mest in naselij predmet zavestne in posebne družbene politike. Zaradi specifičnih geografskih razmer se je tako intenzivnejši in uspešnejši razvoj uresničeval le na približno petini slovenskega ozemlja, preostale dele pa je zajel proces gospodarske stagnacije in staranja prebivalstva z vsemi spremljajočimi problemi.

Zamujeno naj bi nadomestili v regionalnem prostorskem načrtu slovenske republike, ki ga pripravljajo. Da bi bil ta načrt čim boljši, naj bi veliko prispeval tudi omenjeni simpozij in na njem izražene izkušnje tako domačih kot tujih urbanistov.

D. K.

TISKOVNA KONFERENCA SINDIKATOV KOVINARJEV V MILANU

Sindikalne organizacije nasprotujejo vključitvi Ignisa v družbo Philips

Vključitev predpostavlja ukinitev tovarn v Sieni in Neaplju - Splošna stavka uslužbencev zavarovalnic - Manifestacija delavcev steklarne v Muranu

MILAN, 18. — Državna tajništva sindikalnih organizacij kovinarjev so danes priredila tiskovno konferenco o položaju v tovarni Ignis. Predstavniki delavcev so napovedali, da bodo predlagali štiriurno stavko kot začetek boja delavcev industrijske skupine IRE za obrambo delovnega mesta.

Tovarna Ignis, ki je italijanski partner velike nizozemske družbe Philips, je namreč v nevarnosti. Nizozemski kapital hoče popolnoma vključiti italijansko tovarno v svojo družbo in jo prirediti za izključno proizvodnjo hladilnikov. To seveda nasprotuje interesom Ignisa, kar je povzročilo spor med partnerjema, ker je vodstvo italijanske tovarne skušalo organizirati avtonomno industrijsko družbo. Ta spor je odločilne važnosti za vse italijanske delavce.

Sindikalne organizacije so poudarile, da se bodo z vsemi močmi uprle integraciji Ignisa v družbo Philips. Odkup italijanske tovarne bi namreč pomenil, da bi morala slednja proizvajati le hladilnike, kar bi predpostavljalo ukinitev tovarn v Neaplju in Sieni. Ti dve tovarni zaposlujeta približno 2.000 delavcev, ki bi kar čez noč ostali na cedilu.

Poleg tega pa bi se Ignis ne mogel razvijati po predvidenih načrtih, ker je tržišče hladilnikov že nasičeno. Nepojmljiva je tudi diverzifikacija proizvodnje v sklopu družbe Philips, ker ima ta že desetletne izkušnje in je na tržišču prisotna v vseh področjih elektronike.

Sindikalni predstavniki so tudi poudarili, da v Italiji lahko na razne načine finančno podprejo podjetje v težavah, zato so predstavniki delavcev že stopili v stik s pristojnimi ministri.

Danes so na tiskovni konferenci sindikalni predstavniki delavcev, ki so zaposleni v zavarovalnih družbah obrazložili namen vsedržavne stavke, ki bo 22. maja. Sindikalisti skušajo s to manifestacijo pritegniti pozornost pristojnih vladnih organov na probleme omenjene kategorije delavcev, ker je združenje zavarovalnih družb ANIA zavrnilo zahtevo delavcev po prenovitvi delovne pogodbe, kljub temu, da je trenutno položaj teh družb zelo ugoden.

Inkaso zavarovalnic v letu 1971 znaša 1400 milijard lir, kar pomeni, da so družbe povišale svoje poslovanje za 25 odstotkov v primerjavi z letom 1970.

Sindikati so nato pripomnili, da so od ministra za industrijo zahtevali naj se posvetuje tudi z delavskimi organizacijami, preden se odloči za povišek zavarovalnin. Kaže, da bodo zaprosili tudi za posredovanje vlade za rešitev spora z delodajalci.

Delavci steklarn v Muranu so se danes zjutraj množično udeležili protestne demonstracije, ki so jo priredili sindikati v okviru boja za povišanje nagrade za proizvodnjo.

Delavci znane beneške steklarne se borijo že štiri mesece za novo delovno pogodbo in v tem času so izpopolnili in izpilili svojo zahtevno platformo.

Emigrantov je 30 odst.

(Nadaljevanje s 4. strani)

Volitve v Beneški Sloveniji in drugih hribovskih krajih Furlanije ne morejo odsevati političnega razpoloženja prebivalstva. In še volitve v aprilu in maju, ko je trideset odstotkov dela zmožnih moških in žensk na delu v tujini. Teh trideset odstotkov prisilno odsotnih volivcev vzdržuje vse ostalo staro prebivalstvo doma in še daje državi dragocena emigrantska nakazila (*«rimesse»*) v tujih valutah.

Teh trideset odstotkov emigrantov ni v zadnjih 20 letih še nikdar volilo in zato izvoljeni poslanci in senatorji krščanske demokristjanske stranke nimajo nobenega pooblastila od emigrantov, ki pravzaprav vzdržujejo celotno hribovsko prebivalstvo v furlanskih hribih.

In priznati je treba, da je vladna krščanska stranka doslej ravnala samo v interesu starih rezidentnih pasivnih prebivalcev, ki še žive v teh napol izpraznjenih vaseh: dajala jim je pičle infrastrukture v cestah, izboljšanih pokopališčih in pa asfaltnih cestah, ni pa še resno poskušala zaustaviti emigracije in ustanoviti nova delovna mesta v industriji.

S TISKOVNE KONFERENCE DR. MERLINA

Letos v Padovi nad 3.500 razstavljavcev iz Italije in iz tridesetih tujih držav

V ospredju vprašanja malih in srednjih podjetij - Novo sejmišče bo pripravljeno čez 3 leta in bo stalo 6 milijard lir

(Od našega posebnega dopisnika)

PADOVA, 18. — Za milanskim slavi letos tudi padovanski mednarodni velesejem svojo petdesetletnico. Dogodek bodo svečano proslavili šele jeseni, skorajšnji prireditvi pa ne bodo dali nobenega posebnega poudarka. Na tiskovni konferenci je danes dopoldne predsednik velesejemske uprave dr. L. Merlin obrazložil domačim in tujim časnikarjem glavne značilnosti jubilejne prireditve, ki bo v času od 25. maja do 5. junija in na kateri bo nastopilo nad 3.500 razstavljavcev iz Italije in iz kakih 30 tujih držav.

Posebno velik uspeh si organizatorji obetajo od delovanja «poslovnega središča», ki ga je Padova prva med velikimi mednarodnimi sejmi uvedla leta 1954. Tu se namreč zbira ponudba in povpraševanje domačih in tujih poslovnih ljudi in središče deluje kot nekakšna banka, ki namesto z denarjem operira s konkretnimi posli. Pri «poslovnem središču» sodeluje tudi Italijanski zavod za zunanjo trgovino ICE, ki je na voljo tujim operaterjem z informacijami o italijanskem poslovnem življenju, domačim pa z nasveti in podatki o zunanjetrgovinskem režimu v posameznih tujih državah.

Padovanski sejem si prizadeva, da bi se čimbolj uveljavil v blagovni menjavi med Italijo in vzhodno Evropo. Ta izmenjava se postopoma krepi, tako da je vrednost obojesmerne menjave med Italijo in članicami Sveta za vzajemno pomoč narastla s 174 milijard v letu 1962 na 859,3 milijarde lir v lanskem letu, kar predstavlja napredek za skoraj 400%. Največji poslovni uspeh je Italija doslej zabeležila z Madžarsko, Romunijo, Poljsko in Češkoslovaško, v zadnjih letih pa tudi s Sovjetsko zvezo in Vzhodno Nemčijo. Te države bodo tudi letos imele na sejmu stalna gospodarska odposlanstva, kakor bodo na njem prisotne tudi delegacije iz številnih zahodnih držav in iz dežel latinske Amerike. S slednjimi vzdržuje padovanski sejem zlasti v zadnjih letih čedalje tesnejše poslovne stike.

V okviru tujega sodelovanja na sejmu bodo priredili «dneve trgovinskih svetovalcev», akreditiranih pri tujih ambasadah in konzularnih zastopstvih v Italiji. Teh dnevov se bodo udeležili predstavniki kakih 60 držav iz vsega sveta, med njimi tudi zastopniki SFR Jugoslavije. Uprava velesejma bo organizirala širši poslovni sestanek na trgovinski zbornici, skupen ogled sejma in obisk nekaterih vodilnih tovarn v Benečiji.

Kar zadeva specializirane prireditve v okviru sejma, naj omenimo zlasti «mednarodna srečanja o hladilnih napravah» z ustrezним kongresom, ki bo letos doživel svojo 20. ponovitev (v dneh 27. do 29. maja). Na sporedu so nadalje posvetovanja o gospodarski informaciji in informacijskih sredstvih, 10. dan o gradbeni tehniki sestavnih delov, dan Evrope (1. junija), zasedanje pokrajinskega združenja za kmetijsko mehanizacijo (27. maja) zasedanje italijanskega združenja lastnikov javnih lokalov (FIPE) in še druge strokovne prireditve.

Na tiskovni konferenci sta predsednik dr. Merlin in glavni tajnik L. Stecca naglasila, da bo tudi letošnja sejemska prireditev veljala predvsem malim in srednjim podjetjem Benečije (v tej zvezi je predsednik poudaril, da zajema interesna sfera velesejma petino italijanskega naroda in četrtino celokupne italijanske potrošnje), saj so prav ta podjetja najbolj zainteresirana kar zadeva prikazovanje proizvodnje na sejmih, kakršen je padovanski. Velika industrija reklamizira namreč svojo proizvodnjo pretežno prek televizije in s posebnimi pobudami in so zato zanjo sejemske prireditve manj zanimive.

Letošnji prikaz bo razdeljen na šest velikih področij: kmetijstvo in živinoreja, gostinstvo in turizem, gradbeništvo, električni stroji za gospodinjstvo, mehanika in pohištvo V okviru mehanike bodo v ospredju zlasti orodni stroji za obdelovanje kovin, medtem ko je bilo lani težišče na strojih za obdelovanje lesa. Na razstavo pohištva pa se je letos prijavilo kar 400 podjetij iz vse Italije.

Dr. Merlin je na koncu obrazložil načrt za gradnjo novega sejmišča v bližini Ponte di Brenta. Potrebno površino (350.000 kv. m.) je že odkupila padovanska občina, ki bo skupaj s pokrajinsko upravo in trgovinsko zbornico lastnica novega razstavišča, medtem ko ga bo sejemska ustanova le upravljala. V načrtu je tudi gradnja športne in kongresne palače, za kar bodo skupno izdali okoli 6 milijard lir. Uprava sejma računa, da bo novo sejmišče zgrajeno v treh letih. Skupne pokrite površine bo za okoli 70-80.000 kv. metrov.

50. mednarodni sejem v Padovi bo v četrtek ob 18. uri odprl minister za državne udeležbe F. Piccoli.

E. F.

DAKA, 18. — Danes sta ZDA in Bangla deš vzpostavili diplomatske stike. Ameriški veleposlanik je predložil bengalskemu ministru za zunanje zadeve svojo akreditacijo.

Hkratna razstava

(Nadaljevanje s 4. strani)

se skrbno izogiba vnašanju vonje vsakršnih odmevov sedanjosti, ki jo čutimo le v tankih črtah žic električnih vodov, ki prevevajo sicer prepusto belino neba.

Zuljanova razstava pološčenih temper pa je izbrano nadaljevanje preusmerjanja v novo, kakršnega smo že opazili v ne prav ostrem prelomu k sedanjim ustvarjanjem na nedavni razstavi v Rossonijevi galeriji. Čeprav paleta pestrena ostaja vsebinska zasnova vendarle ista. Resnost dela, s katero išče svojo slogovno sintezo, včasih že prav na robu obskovnosti in z zopetnim vračanjem vanjo pa je trdno jamstvo, da se bo Zuljan sčasoma povzpel med vidnejše tržaške slikarje.

NARAŠČA ODPOR PROTI PORTUGALSKEMU REŽIMU

Surov napad policije na sprevod študentov

Manifestanti so kričali protivladna gesla

Dokument notranjega ministrstva

LIZBONA, 18. — Sinoči je portugalska policija ponovno surovo zatrla demonstracije študentov, ki so protestirali zaradi aretacije svojih kolegov zavoda za gospodarske in finančne vede. Organi «javne varnosti» so brutalno napadli demonstrante in so jih razpršili. Aretirali so tudi nekaj dijakov, vendar do sedaj še ni znan obračun teh spopadov.

Študenti so v sprevodu po lizbonskih ulicah kričali protivladna gesla in so zahtevali osvoboditev študentov in profesorjev zavoda za gospodarske in finančne vede, ki so predvčerajšnjim priredili podobne protestne manifestacije. Policija je zato vdrla v zavod in je zelo brutalno napadla dijake in profesorje, ter je celo nagnala proti njim pse. Brutalnost policije dokazuje dejstvo, da se je petdeset dijakov in profesorjev moralo zateči v bolnišnico zaradi ran in podplut. Najhuje sta bila ranjena fant in dekle, ki so ju napadli policijski psi.

Portugalsko ministrstvo za notranje zadeve je včeraj ponoči sporočilo svojo verzijo o incidentih. Po sporočilu oblasti, naj bi bila policija prisiljena vdreti v šolski zavod, ker so baje študentje obmetavali organe «javne varnosti» s kamenjem. Ministrstvo trdi, da so bili v spopadih ranjeni policijski častnik, štirje podčastniki in dvanajst agentov. Kaže, da so oblasti aretirale trinajst dijakov in profesorjev.

Skupščina profesorjev zavoda za gospodarske in finančne vede je včeraj ostro obsodila policijski napad in je obtožila poveljstvo javne varnosti», da so vdrli v šolsko poslopje brez dovoljenja rektorja in ministra za šolstvo. Očitno je, da hoče portugalski režim popraviti vtis, ki ga je brutalna represija demokratičnega gibanja izzvala v svetovni javnosti. Zato je notranje ministrstvo danes v svojem dokumentu izjavilo, da je uprava zavoda telefonsko zaprosila za posredovanje policije.

Dokument ministrstva se zaključuje z opominom, da bo portugalska policija napadla in razpršila vse demonstrante kakršne koli stranke.

Včeraj je skupina ameriških dijakinj v Londonu priredila protestno manifestacijo pred sedežem ameriškega veleposlaništva v Londonu, da bi protestirala proti bombardiranju Severnega Vietnama. Na sliki: policist «prepričuje» dekle, naj se oddalji

RADIO VIDEO

PETEK, 19. MAJA 1972

TRST A

7.15, 8.15, 11.30, 14.15, 17.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.40 Radio za šole; 12.00 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.50 Sodobni slov. skladatelji; 19.20 Zbori in folklora; 20.00 Šport; 20.35 Gospodarstvo in delo; 20.50 Koncert operne glasbe; 22.05 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 Glasba za mlade; 17.00 Duo Dapretto - Gerzei.

KOPER

6.30, 7.00, 10.00, 12.00, 14.00, 17.00, 19.15, 22.15 Poročila; 6.40 Jutranja glasba; 8.00 Popevke; 9.15 Juke box; 10.05 Medigra; 10.25 Prisluhnimo jim; 11.00 Operni odlomki; 11.30 Sodobni pevci; 12.00 Glasba po željah; 14.05 Tretja stran; 14.15 Polke in valčki; 14.40 Zabavna glasba; 15.00 Prenos RL; 15.30 Tops-pops; 16.00 Primorski dnevnik; 16.20 Mladi izvajalci; 16.45 Kulturna panorama; 17.10 Orkestri; 17.30 Jazz; 18.00 Simf. koncert; 19.30 Prenos RL; 22.15 Glasbena oddaja; 23.00 Prenos RL.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 12.00, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Popevke; 9.15 Vi in jaz; 11.30 Radio za šole; 13.15 Poje Amalia Rodriguez; 13.30 Radijska igra; 14.00 Veselo popoldne; 16.00 Otroški kotiček; 16.20 Za vas mlade; 18.20 Kako in zakaj; 18.55 Sindikalna tribuna; 19.10 Operni odlomki; 19.30 Plošče; 20.20 Odhod in prihod; 21.15 Koncert v Turinu.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 12.30, 13.30, 15.30, 17.30, 19.30, 22.30, 24.00 Poročila; 7.40 Pojeta B. Lauzi in Milva; 8.40 Operni odlomki; 9.50 Radijska priredba; 10.05 Plošče; 10.35 Telefonski pogovori; 12.40 Spored z E. Pandolfijem; 13.00 «Hit parade»; 13.50 Kako in zakaj; 14.00 in 15.00 Plošče; 16.00 Draga RAI; 18.40 Vprašaj; 20.10 Rascelov portret; 21.00 Plošče; 22.40 Radijska priredba; 23.20 Lahka glasba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.00 Glasba in poezija; 11.45 Polifonske skladbe; 12.20 Avantgarda; 13.00 Medigra; 14.00 Otroški kotiček; 14.30 Schubertove skladbe; 15.30 Ravellova glasbena komedija; 16.15 It. sodobna glasba; 18.45 Mali planet; 19.15 Vsakovečerni koncert; 20.45 Festival v Cannesu; 21.30 Radijska priredba.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.15 Nabožna glasba; 10.20 It. glasba; 11.00 Medigra; 12.00 Skladbe za klavir; 12.40 Simf. koncert; 14.10 It. sodobna glasba.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo; 9.35 Od melodije do melodije; 10.20 Pri vas doma; 12.10 Slovenske pesmi; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Z domačimi ansambli in godci; 13.15 Zabavna glasba; 14.10 Kaj vam pripoveduje glasba; 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Ob lahki glasbi; 16.00 «Vrtiljak»; 16.40 S Philadelphijskim orkestrom; 17.00 Vremenska napoved in poročila; 17.10 Človek in zdravje; 17.20 Operni koncert; 18.50 Ogledalo našega časa; 20.00 Naj narodi pojo . . .; 20.30 Top-pops 13; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih; 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih; 23.05 Literarni nokturno.

ITAL. TELEVIZIJA

10.50 TV v šoli; 12.30 Kulturna oddaja; 13.00 Življenje doma; 13.30 Dnevnik; 14.00 Tečaj Francoščine; 15.20 TV v šoli: tečaj angleščine; 16.00 Srednja šola; 16.30 Višja srednja šola; 17.00 TV za najmlajše. Otroške popevke; 17.15 Čudežna žogica; 17.30 Dnevnik; 17.45 TV za otroke: «Srečanja in predlogi; 18.15 Nabožna oddaja; 18.45 Glasbeni prostor; 19.15 Kulturna oddaja: Življenje na Poljskem; 19.45 Šport in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Sekstant; 22.00 Glasbena oddaja; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

14.00 Prenos teniškega srečanja; 18.30 Oddaja o pedagogiki; 21.00 Dnevnik; 21.15 TV priredba: «Ženska z rdečimi lasmi»; 22.15 Balet opere iz Poznanja.

JUG. TELEVIZIJA

9.30 TV v šoli: TV vrtec, plavaj barčica, funkcija glasov, promet v SRH, atomi; 11.00 Angleščina; 14.40 TV v šoli - ponovitev; 16.10 Osnove splošne izobrazbe: Prometna vzgoja; 17.10 Obzornik; 17.25 Proslava ob 30-letnici pionirske organizacije Jugoslavije; 18.3 Pesmi na snegu - barvna oddaja; 18.40 Gospodarski pripomočki: Ogrevanje; 18.50 Ekonomsko izrazoslovje: Devizni režim; 18.55 Mestece Peyton; 19.50 Cikcak; 20.00 TV dnevnik; 20.25 3-2-1; 20.35 Moški in ženska — francoski film; 22.10 Pokal pevcev, posnetek; 23.15 Poročila.

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 Mr. Piper predstavlja; 20.15 Poročila; 20.30 Dokumentarec: Kjer se je srečalo mnogo svetov; 20.45 TV film: Smrtni skok; 21.45 Ray Antony Show.